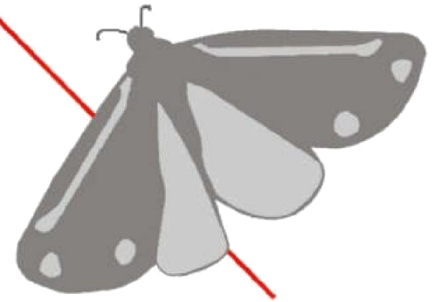

Jaarverslag 2019

Project Reïntegratie

Nazorg voor ex-verslaafden en/of ex-gedetineerden in Katwijk

Colofon

Auteurs:	Natalie van Dijk en Thea Guijt
Uitgiftemaand:	Mei 2020
Uitgever:	Stichting Kocon, Tulpstraat 15A, 2223 HN, Katwijk
Downloaden:	www.kocon.nl

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
Hoofdstuk 1 Verloop 2019	3
1.1 Deelnemers	3
1.2 Mentoren	4
1.3 Het Indicatieteam	5
1.4 Het casemanagement	5
1.5 Nazorg ex-gedetineerden Katwijk	6
1.6 Samenwerking	6
Hoofdstuk 2 Verloop 2019 op basis van 8 leefgebieden	8
2.1 Huisvesting	8
2.2 Financiën	12
2.3 Sociaal Functioneren	15
2.4 Psychisch functioneren	18
2.5 Zingeving	20
2.6 Praktisch Functioneren	23
2.7 Lichamelijk Functioneren	25
2.8 Dagbesteding	26
2.9 Overige activiteiten	29
Hoofdstuk 3 Financiën 2019.....	31
3.1 Toelichting Rekening 2019 Project Reïntegratie	32
Hoofdstuk 4 Knelpunten en aanbevelingen	33
4.1 Aanpak knelpunten en aanbevelingen uit 2018.....	33
4.2 Aanbevelingen voor 2020	35
Bijlagen	36
Bijlage 1 Doel, doelgroep en organisatie Project Reïntegratie	37
Bijlage 2 Werkwijze Project Reïntegratie	41
Bijlage 3 Toelichting woonvoorzieningen	44
Bijlage 4 Begrippenkader bij jaarverslag.....	46

Inleiding

In dit jaarverslag van het Project Reïntegratie geeft Stichting Kocon de inhoudelijke en financiële resultaten weer over het jaar 2019.

Het project startte in 2002 op initiatief van het samenwerkingsverband Platform Kocon en richt zich op ex-verslaafden en/of ex-gedetineerden die na behandeling of vrijlating clean zijn. Het doel is een zelfstandig leven zonder terugval in riskant gebruik van alcohol en drugs en/of criminaliteit. Ook jongeren die voor het eerst in aanraking komen met politie en/of alcohol en/of drugs kunnen deelnemen.

Binnen het Project Reïntegratie werken organisaties als De Brug, Brijder Verslavingszorg, GGZ Rivierduinen en woningcorporatie Dunavie samen. Sinds maart 2011 is het Project Reïntegratie nauw betrokken bij de uitvoering van de lokale nazorg van ex-gedetineerden uit Katwijk.

Dankzij de inspanningen van een vaste groep vrijwilligers, de mentoren, is het mogelijk om ex-verslaafden en ex-gedetineerden intensieve begeleiding te bieden. De uitvoering van het casemanagement ligt in handen van De Brug. De eindverantwoording ligt bij Stichting Kocon.

In 2019 zijn er 48 personen begeleid vanuit het Project Reïntegratie. In de periode juni 2002 tot en met december 2019 gaat het om 379 deelnemers.

Hoofdstuk 1 geeft het algemene verloop weer, de aantallen en kenmerken van de deelnemers en de in- en uitstroom. Hoofdstuk 2 geeft het verloop en de resultaten weer van de deelnemers op basis van 8 leefgebieden. In Hoofdstuk 3 is de financiële verantwoording te vinden en Hoofdstuk 4 geeft onder andere de aanbevelingen voor 2020 weer.

Bijlage 1 geeft informatie over doel, doelgroep, criteria voor deelname, de samenwerkingsverbanden en de organisatie. In bijlage 2 is informatie te vinden over de werkwijze en bijlage 3 geeft een overzicht van de genoemde woonvoorzieningen in dit jaarverslag. Bijlage 4 geeft een toelichting op de gebruikte begrippen.

Zonder de enorme inzet van de mentoren en de inzet vanuit De Brug, Brijder en de GGZ Rivierduinen is het re-integratieproject niet mogelijk. Stichting Kocon is de medewerkers van alle betrokken organisaties, centrumgemeente Leiden en de gemeente Katwijk zeer erkentelijk voor de wijze waarop zij het project ondersteunen.

Kocon hoopt ook in de komende jaren een bijdrage te leveren aan het maatschappelijk herstel van ex-verslaafden en/of ex-gedetineerden in Katwijk.

Uw opmerkingen en suggesties zijn altijd van harte welkom.

Namens het bestuur van Stichting Kocon

Nico van der Stel

Voorzitter Stichting Kocon

Hoofdstuk 1 Verloop 2019

Dit hoofdstuk geeft de cijfers en het verloop weer in 2019. Na de cijfers van aanmeldingen volgt een beschrijving van de ontwikkelingen waarmee onder andere de mentoren, het casemanagement en de deelnemers te maken hadden.

1.1 Deelnemers

Het Project Reïntegratie biedt snelle toegang tot hulp en begeleiding en is niet afhankelijk van een WMO-indicatie of een verwijfsbrief van de huisarts. Een potentiële deelnemer kan na aanmelding veelal binnen vijf werkdagen terecht voor een intakegesprek en krijgt ook snel duidelijkheid over de toelating.

In 2019 zijn er 48 deelnemers begeleid; 21 deelnemers betrof de nieuwe instroom en 27 deelnemers waren al eerder in begeleiding.

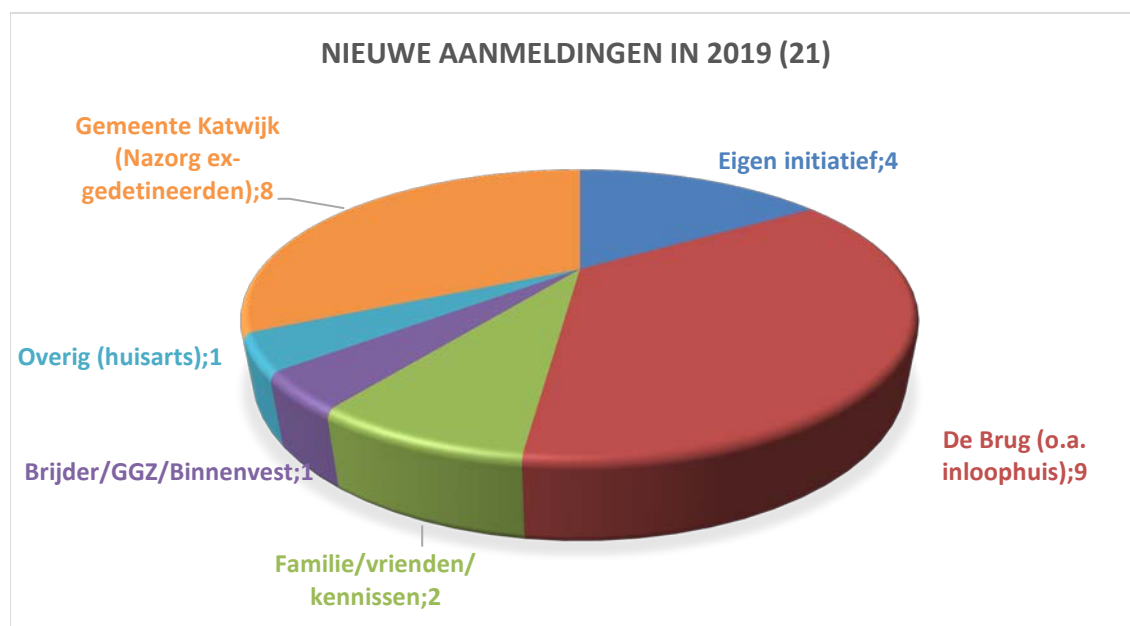
De uitstroom betrof 14 deelnemers. Met 12 deelnemers werd het traject in goed overleg afgerond, één deelnemer is overgedragen aan Philadelphia en één deelnemer kwam de afspraken en voorwaarden niet na wat aanleiding was om het traject voortijdig te beëindigen.

Kenmerken deelnemersgroep

De deelnemersgroep bestond uit 43 mannen en 5 vrouwen in de leeftijd van 26 jaar tot 67 jaar. Zie Hoofdstuk 2 'Verloop 2019 op basis van 8 leefgebieden' voor meer informatie.

Aanmeldingen

14 aanmeldingen waren doorverwijzingen van organisaties, één aanmelding een verwijzing van een huisarts en 3 aanmeldingen volgden op de aanbeveling/ ervaring van anderen, waaronder de huidige deelnemers en 3 ex-deelnemers. De meeste aanmeldingen zijn afkomstig van De Brug en Nazorg ex-gedetineerden Katwijk.

Aanmelding via	2002 t/m 2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totalen
Eigen initiatief	48	-	2	5	2	-	--	3	3	4	67
De Brug (o.a. Inloophuis)	55	3	6	3	4	6	6	6	7	9	105
Politie	32	-	-	-	-	-	-	1	1	-	34
PI Scheveningen/ PI Zoetermeer/ PI Alphen	11	-	1	1	-	-	-	-	-	-	13
Familie, vriend, kennis	11	-	2	2	-	-	-	-	3	2	20
Advocatuur	6	-	1	2	-	-	-	-	-	-	9
Brijder/GGZ/Binnenvest	6	-	-	-	-	-	-	-	1	1	8
Overig (huisarts)	4	-	-	-	-	1	-	-	-	1	6
Gevangenzorg Nederland	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Gemeente Katwijk (Nazorg ex-gedetineerden)	4	11	15	12	12	10	10	11	10	8	103
Welzijnswartier	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Platform Kocon	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Reclassering	2	-	-	-	-	-	-	1	3	-	6
De Hoop	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Totalen	191	14	27	25	18	17	16	22	28	21	379

Overzicht instroom aantal deelnemers per jaar en de herkomst van de aanmeldingen van 2002 t/m 2019

1.2 Mentoren

Het Project Reïntegratie werd in 2019 uitgevoerd met 11 mentoren, vier vrouwen en zeven mannen, allen uit Katwijk. 2019 startte met 10 mentoren, tijdens het jaar kwam er één mentor bij. De rol van de mentoren is van onschatbare waarde. Hun wekelijkse ondersteuning aan de deelnemers is een essentieel onderdeel van het traject. In heftige periodes hebben de mentoren meerdere keren per week contact met hun deelnemer. Hun zorg, oprechtheid, geduld en positieve inbreng in het belang van de deelnemer is bewonderenswaardig.

Ook in 2019 speelde de applicatie ‘WhatsApp’ voor de smartphone een belangrijke rol tussen mentor en deelnemer. Het versturen van berichten via WhatsApp zorgt ervoor dat de mentor en deelnemer, als het nodig is, intensiever contact hebben. Tijdens de verschillende sportieve activiteiten, zoals strandwandelingen, namen zowel de mentoren als de deelnemers deel.

Deelnemers met een Koconwoning zagen hun mentor elke week. Tegen het einde van het traject wordt het contact geleidelijke afgebouwd omdat de deelnemer uiteindelijk zonder mentor verder moet. Voor deelnemers met een Koconwoning geldt, indien gewenst, dat zij na het positief beëindigen van het traject nog een half jaar contact houden met hun mentor.

In 2019 volgden de mentoren drie trainingsdagen met trainer en consultant Sjaak Monster. Het betrof een vervolg van de training in 2018 gericht op ‘Motiverende Gespreksvoering’² en het thema ‘De Brug naar Verandering’; hoe kun je als mentor de deelnemer ondersteunen tijdens het veranderproces?

² Het onderwerp ‘Motiverende Gespreksvoering’ is afkomstig uit het gelijknamig boek van William R. Miller en Stephen Rollnick. Dit betreft een module uit de Post-HBO opleiding GGZ-Agoog.

1.3 Het Indicatieteam

Van meet af aan (2002) wordt binnen het project samengewerkt in het Indicatieteam. Dit team is samengesteld uit drie medewerkers afkomstig van GGZ Rivierduinen, Brijder en De Brug (de casemanager). In 2019 kwam het team regelmatig bij elkaar en er was contact via de mail.

Tijdens het overleg werd de voortgang van de deelnemers met een Koconwoning besproken en/of werd besloten of een deelnemer in aanmerking kwam voor een Koconwoning. Bij een uitgesteld advies voor een Koconwoning stimuleerde de casemanager de deelnemer om met concrete punten tot actie te komen om zo uiteindelijk wel in aanmerking te komen voor een woning. De samenwerking in het Indicatieteam verliep naar volle tevredenheid.

1.4 Het casemanagement

Het casemanagement wordt uitgevoerd door één casemanager en twee medewerkers Reïntegratie. Eén medewerker draagt zorg voor het onderdeel sport en de andere medewerker neemt onder andere de casemanager waar bij afwezigheid. De casemanager heeft met beiden structureel overleg en zorgt voor aansturing en afstemming. De samenstelling van het casemanagementteam zorgt ervoor dat het werk het hele jaar doorgang krijgt en het project maximaal tot zijn recht komt.

De intakefase van de deelnemers lag in handen van de casemanager. Deze stelde telkens in samenspraak met de deelnemer een individueel begeleidingsplan op. Tijdens de uitvoering van het begeleidingsplan vervulde de casemanager een sturende rol om het proces te volgen en zo nodig bij te stellen. Bij zes deelnemers met een Koconwoning had de casemanager contact met zijn of haar familie.

De mentoren hielden de casemanager voortdurend op de hoogte van het verloop van de begeleiding. Na ieder contact met een deelnemer, stuurt de mentor een verslag naar de casemanager. Op deze manier kan de casemanager meedenken, adviseren en aansturen. Wanneer de situatie daar aanleiding toe gaf, was er naast uitwisseling via de telefoon en het gespreksverslag, ruimte voor meer contact tussen de casemanager, mentor en deelnemer. Bij urgente situaties van deelnemers buiten kantoortijd, was het voor mentoren altijd mogelijk om een beroep te doen op de casemanager en nam de casemanager de aanpak hiervan zo nodig over. In 2019 kwam dit een enkele keer voor.

Citaat van een deelnemer:

“Het feit dat de casemanager mij ruimte gaf om eerlijk te zijn over mijn terugval in middelengebruik, zonder dat het gelijk grote negatieve consequenties had, is mijn redding geweest. Hierdoor leerde ik eerlijk te zijn over mijn terugval en het gaf mij ruimte om de aanleiding van terugval op te pakken.”

In het kader van deskundigheidsbevordering vonden de volgende activiteiten plaats:

- Positieve afronding module Strafrecht aan de Open Universiteit. Hierdoor is er meer inzicht in het Juridisch proces van de (ex)gedetineerden ontstaan.
- Training 'Verslaving en LVG' bij de Hoop te Dordrecht.
- Werkbezoek bij het Papegaaiholwerk van de Binnenvest te Leiden.
- Symposium 'Chronische psychische jeugdzorg' door Zorggroep Katwijk.
- Werkbezoek aan mannenafdeling 4life van de Hoop te Dordrecht.

De toename van het aantal deelnemers in combinatie met een toename in activiteiten is een positieve ontwikkeling, maar zorgt voor een hoge werklast voor de casemanager waardoor ook in 2020 de beschikbare uren hard nodig zijn om de kwaliteit te borgen. In 2019 is deze ontwikkeling diverse malen besproken met het bestuur van de gemeente Katwijk zodat er tijdig, mede in het kader van de beoogde doordecentralisatie, op deze ontwikkeling geanticipeerd kon worden.

1.5 Nazorg ex-gedetineerden Katwijk

De gemeente Katwijk is verantwoordelijk voor de nazorg aan volwassen ex-gedetineerden uit de gemeente Katwijk. Doel van de nazorgactiviteiten is het voorkomen van terugval in criminaliteit (recidive), het bieden van perspectief aan gedetineerden en een bijdrage leveren aan de veiligheid. De uitvoering hiervan ligt sinds 2011 bij het Nazorgteam waarin de gemeente nauw samenwerkt met Kocon. De casemanager van het Project Reïntegratie maakt deel uit van het Nazorgteam.

Vanuit het team Nazorg ex-gedetineerden Katwijk werden in 2019 vrijwel alle gedetineerden uit Katwijk bezocht tijdens hun detentie. Wanneer tijdens het bezoek aan de gedetineerden en/of tijdens de tweewekelijkse overleggen naar voren kwam dat er meer hulp en begeleiding nodig was, volgde doorverwijzing naar het Project Reïntegratie. In 2019 ging het om 8 ex-gedetineerden.

Nazorg ex-gedetineerden en het Project Reïntegratie zijn nauw verbonden met elkaar. De samenwerking en het hoge bereik zorgt ervoor dat er snel gehandeld wordt in het belang van de gedetineerde. Deze aanpak draagt bij aan de resultaten waaronder het beperken van de recidivecijfers in Katwijk. In 2019 was er sprake van 18% recidive. Zie verder het Jaarverslag 2019 van Nazorg ex-gedetineerden Katwijk, te vinden op de website www.kocon.nl.

1.6 Samenwerking

Uitgangspunt van het project is om zoveel als mogelijk de samenwerking te zoeken met organisaties die betrokken zijn bij de begeleiding van de deelnemer.

Naast de 'reguliere' samenwerkingsverbanden binnen het project, het Indicatieteam en het Nazorgteam ex-gedetineerden, zijn er ook veel andere samenwerkingen.

Contacten en samenwerkingen zijn voor de deelnemer en het project van belang voor de slagingskansen omdat het gelegenheid biedt tot uitwisseling, vergroten van bereik, het voorkomen van doublures, (vroeg)signalering en afstemming.

In 2019 was er sprake van samenwerking met:

- Reclassering
- Brijder
- De Brug + Kringloopwinkel De Brug
- Penitentiare Inrichtingen
- GGZ Rivierduinen
- De Binnenvest
- Emiliehoeve
- De Hoop
- Gemeente Katwijk, diverse afdelingen
- Bewindvoerders
- Kwadraad
- Woningcorporatie Dunavie
- Zorgoverleg
- Veiligheidshuis Hollands Midden
- Palier
- Leger des Heils
- De Waag
- Centrum Jeugd en Gezin
- Bureau Jeugdzorg
- Philadelphia
- 's Heerenloo
- Veilig Thuis
- Voedselbank Katwijk

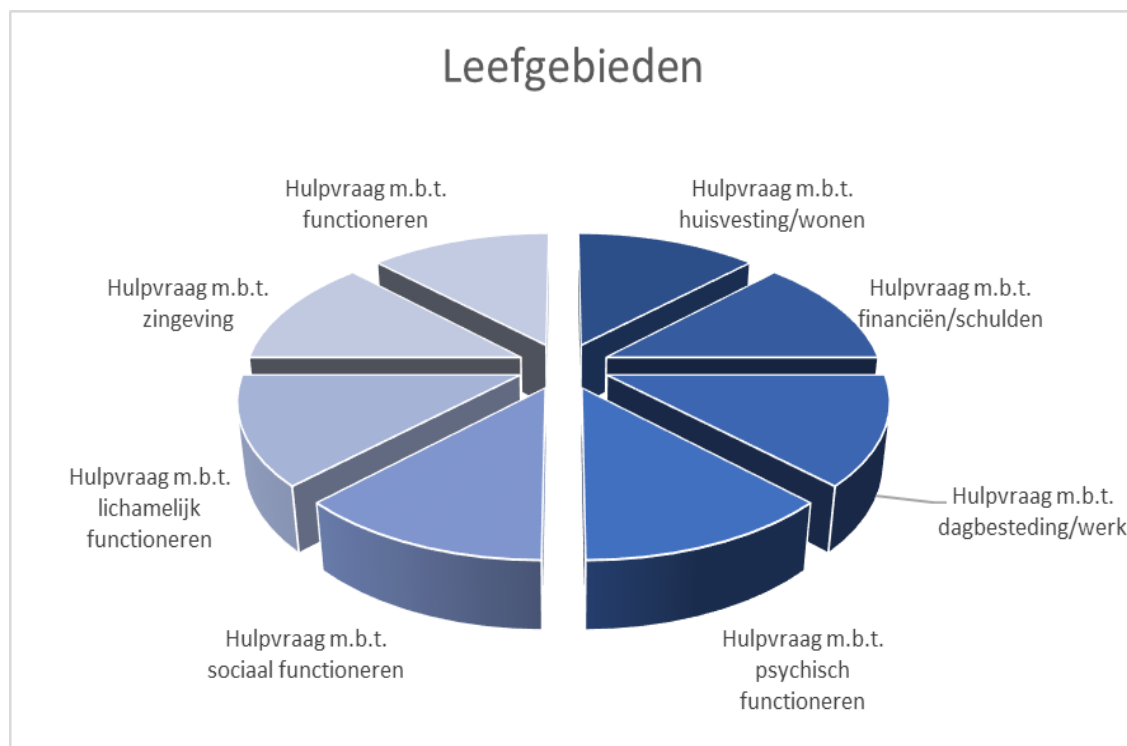
In 2019 is meer samengewerkt met organisaties betrokken bij de deelnemers. Vooral het uitvoeren van gezamenlijke gesprekken met de deelnemer, ervoeren de deelnemers als positief en ondersteunend. Het helpt de deelnemers overzicht en regie te houden.

Het belang om gezamenlijk om de deelnemer heen te staan is groot. Teamwork is krachtig en effectief. Het samenwerken krijgt in 2020 een vervolg en waar mogelijk een verdere uitbreiding met onder meer het Team Katwijk van de politie en de Wijkteams.

Hoofdstuk 2 Verloop 2019 op basis van 8 leefgebieden

De deelnemers van het Project Reïntegratie hebben hulpvragen op meerdere leefgebieden. De casemanager brengt voor iedere deelnemer de voor hem/haar relevante leefgebieden in beeld en brengt accenten aan. Dit wordt omschreven in het begeleidingsplan en vormt de leidraad voor de begeleiding binnen het Project Reïntegratie. Zie ook bijlage 2 waarin de werkwijze nader omschreven staat.

Aan de hand van 8 leefgebieden volgt hierna een beschrijving over de begeleiding van de deelnemers. Na een korte toelichting van een leefgebied, volgt telkens een beschrijving van het aantal deelnemers dat hulpvragen had op desbetreffend gebied en welke doelen zijn behaald, gedeeltelijk behaald of niet behaald zijn. Daarnaast worden eventuele knelpunten en bijzonderheden beschreven van het betreffende leefgebied.

8 leefgebieden vormen de leidraad voor de begeleiding in het Project Reïntegratie

2.1 Huisvesting

Het leefgebied huisvesting gaat om de woonsituatie van de deelnemer. Het kan zijn dat de betrokken deelnemer dakloos is, binnen een tijdelijke woonvoorziening verblijft, tijdelijk bij familie of kennissen verblijft of een andere vorm.

Het doel is om met de deelnemer waar nodig te begeleiden naar een vorm van huisvesting waar hij binnen zijn mogelijkheden zo zelfstandig mogelijk kan leven; een veilige, stabiele en toereikende huisvesting. Voor de één zal dat het huren van een kamer of een zelfstandige woning zijn, voor de ander kan dit een begeleide woonvariant zijn. Ook kan het zo zijn dat een deelnemer

naar een tijdelijke woonvoorziening begeleid wordt en van daaruit op zoek gaat naar een zelfstandige woning of zich aanmeldt voor een Koconwoning³.

Hulpvragen

In 2019 waren er 17 nieuwe hulpvragen van deelnemers uit 2019 en 13 deelnemers die al binnen het project verbleven met een hulpvraag op het gebied van huisvesting. Het ging hier om deelnemers die vanuit detentie of kliniek kwamen, deelnemers die dakloos waren of die vanuit de Tijdelijke Opvang of vanuit het Zelfstandig Begeleid Wonen (BZW-woning) van de Brug in aanmerking wilde komen voor een Koconwoning.

Voor de behaalde doelen op het gebied van huisvesting geldt dat een deelnemer meerdere doelen behaald kan hebben. Bijvoorbeeld iemand woonde eerst tijdelijk in de Instapwoning en verhuisde daarna naar het Woonhuis van De Brug.

Vrijwel alle deelnemers formuleren als einddoel een zelfstandige woning. In de praktijk blijkt dat dit niet altijd haalbaar is en meer tijd vraagt als de deelnemers verwachten. Oorzaken zijn onder meer dat de deelnemer (nog) niet zelfredzaam genoeg is en de beperkte beschikbaarheid van betaalbare woningen in zowel de particuliere als huursector. De behaalde doelen worden dan als ‘gedeeltelijk behaald’ aangemerkt, omdat het hierbij om een tussenstap gaat.

Behaalde doelen

Van alle 30 deelnemers die in 2019 begeleiding ontvingen en een doel hadden op het gebied van huisvesting behaalde 5 deelnemers het einddoel dat zij stelden: eigen zelfstandige huisvesting.

Behaald

<i>Koconwoning:</i>	2 deelnemers sloten in 2019 hun tweejarig traject in een Koconwoning succesvol af ⁴ en wonen zelfstandig in een huurwoning van Dunavie.
<i>Contingentwoning:</i>	1 contingentwoning via Binnenvest ‘omgeklapt’ ⁵ .
<i>(Sociale) huurwoning:</i>	1 deelnemer vond zelf een (sociale) huurwoning. 1 deelnemer ging samenwonen met vriendin.

Gedeeltelijk behaald

<i>Toekenning Koconwoning:</i>	2 aanvragen voor een Koconwoning zijn in 2019 toegekend. Voor 1 deelnemer wordt nog een woning gezocht.
<i>Tijdelijke opvang:</i>	3 deelnemers vonden onderdak in de Tijdelijke Opvang.
<i>ZBW-woning:</i>	5 deelnemers vonden onderdak in een ZBW-woning.
<i>Instapwoning:</i>	2 deelnemers vonden onderdak in de Instapwoning.
<i>Koconwoning:</i>	6 deelnemers woonden in 2019 in een Koconwoning.

3 In bijlage 3 is uitleg te vinden over de verschillende woonvoorzieningen zoals de Koconwoning, de Instapwoning en het Woonhuis en de Doorstroomwoning van de Brug.

4 Een positieve afsluiting wil zeggen dat de deelnemer zich gedurende minimaal twee jaar aan de afspraken hield die gelden voor een verblijf in de Koconwoning. Zie verder bijlage 3.

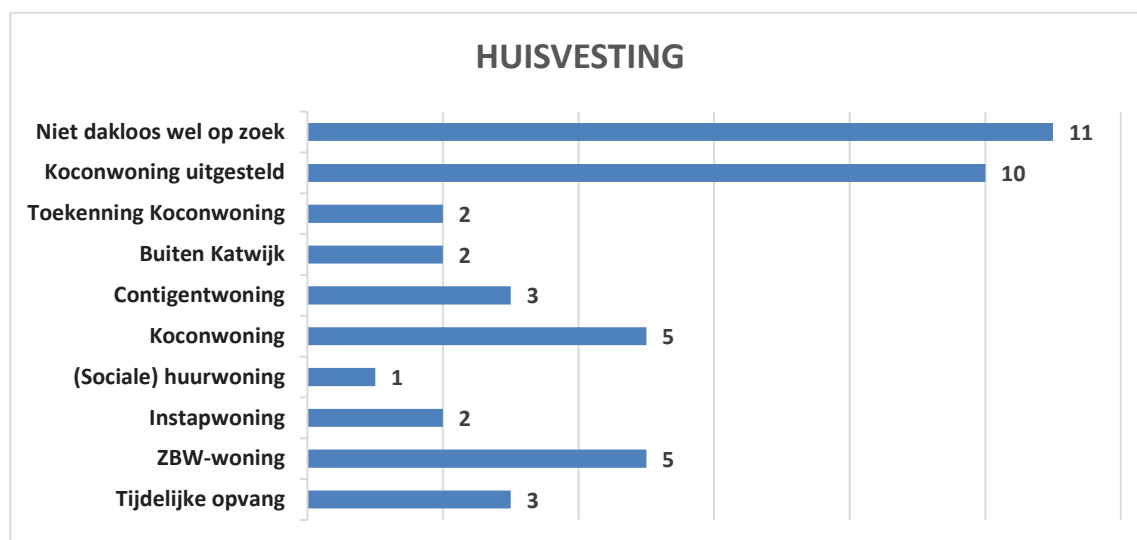
5 ‘Omklappen’ is van toepassing als de bewoner na twee jaar de drie-partijenovereenkomst succesvol beëindigt.

<i>In Koconwoning:</i>	2 deelnemer woonden heel 2019 in een Koconwoning en sluiten dit naar verwachting in 2020 positief af. 1 deelnemers is in 2019 in een Koconwoning geplaatst en bij een goed verloop volgt afsluiting in 2021.
<i>Contigentwoning:</i>	3 deelnemers kwamen in aanmerking voor een huurwoning voor bijzondere doelgroepen (contigentwoning) via de Brug of de Binnenvest. Bij een positief verloop wordt de overeenkomst in 2020 omgezet in een definitieve reguliere huurovereenkomst.
<i>Niet dakloos wel op zoek:</i>	11 deelnemers zijn niet dakloos maar wel op zoek naar een particuliere woonruimte. 5 wonen in bij vrienden, 6 bij familie.
<i>Dakloos na detentie:</i>	Op 31 december 2019 verbleven 5 deelnemers van het project in detentie. Voor 3 deelnemers is alvast een traject gestart om op zoek te gaan naar huisvesting en/of opname in een kliniek, zodat zij na detentie niet dakloos zijn.
<i>Kliniek:</i>	10 deelnemers verbleven in een (verslavings)kliniek.
<i>Buiten Katwijk vervolg:</i>	2 krijgen hulp buiten de gemeente Katwijk (o.a. via Exodus).

Niet behaald

Op 31-12-2019 behaalden 6 deelnemers het doel op het gebied van huisvesting niet; er was nog geen adequate oplossing. In heel 2019 was er sprake van:

<i>Terugval in gebruik:</i>	8 deelnemers vielen terug in gebruik van alcohol of drugs en/of crimineel gedrag waardoor zij tijdelijk het doel niet haalden.
<i>Onredelijke eisen:</i>	1 deelnemer had geen reële eisen; wilde per direct een woning.
<i>Detentie:</i>	9 deelnemers kozen voor een andere leefwijze, waardoor zij in 2019 opnieuw tijdelijk in detentie kwamen. 6 deelnemers krijgen weer hulp vanuit het Project Reïntegratie en 1 wil geen hulp meer.
<i>Koconwoning uitgesteld:</i>	Voor 10 deelnemers is de toewijzing van de Koconwoning uitgesteld; 8 vanwege een onstabiele situatie m.b.t. terugval in alcohol- of drugsgebruik en 2 vanwege het niet nakomen van afspraken. Zodra zij voldoen aan de voorwaarden, kunnen zij alsnog ingebracht worden.

Overzicht behaalde, gedeeltelijk behaalde en niet behaalde doelen op het leefgebied huisvesting

Bijzonderheden leefgebied huisvesting

Voor de meeste deelnemers geldt dat er veel moet gebeuren voordat zij in staat zijn om zelfstandig te wonen. Dit vraagt een stabiele situatie en het op orde brengen van de financiën en/of het krijgen van professionele hulp ten behoeve van de psychische gesteldheid. Hiervan is veelal geen sprake, wat betekent dat deelnemers zonder huisvesting niet direct in aanmerking komen voor een Koconwoning. Hiertoe is er in Katwijk de afgelopen jaren naar tussenoplossingen gezocht, waarmee meer perspectief geboden wordt dan alleen verwijzing naar het Slaaphuis voor daklozen in de gemeente Leiden. Het gaat om tijdelijke woonvoorzieningen, zoals de Instapwoning, de Tijdelijke Opvang of ZBW-Woning (Zelfstandig Begeleid Wonen). Deze voorzieningen zijn van groot belang. Vanuit een tijdelijke woonvoorziening kan er toegewerkt worden naar een stabiele situatie waarna de deelnemer vervolgens in staat is om zelfstandig te wonen.

Toename hulpvraag huisvesting

Ten opzichte van 2018 is in 2019 de hulpvraag omtrent huisvesting met 7 deelnemers toegenomen. Op 31-12-2019 zijn er 9 deelnemers die in 2020 in aanmerking willen komen voor een Koconwoning. Sommigen bevinden zich nog in een verslavingskliniek, anderen verblijven net in de Tijdelijke Opvang. Twee deelnemers zijn verder in het proces waardoor zij medio april 2020 ingebracht worden in het Indicatieteam.

Het ontbreken van een stabiele financiële situatie en/of een te korte inschrijfduur als woningzoekende betekent dat het vinden van betaalbare zelfstandige huisvesting een minimale kans van slagen heeft. Verschillende mensen ontdekken een andere route naar een woning, namelijk via de woonregeling bijzondere doelgroepen. Hieronder vallen de zogeheten contingentwoningen, waaronder ook de Koconwoningen vallen. De motivatie bij een aanmelding voor een Koconwoning kan als gevolg hiervan een vertekend beeld geven van de haalbaarheid, de realiteitszin en het inzicht van deelnemers ten aanzien van hun zelfredzaamheid. Deelnemers kunnen vervolgens vroegtijdig afhaken omdat zij het nut en de noodzaak niet zien om ook aan de slag te gaan met de andere leefgebieden. Het tegenovergestelde gebeurt ook; om in aanmerking te komen van een woning of verblijf is men geneigd om er alles voor over te hebben, maar de praktijk en realiteit wordt daarbij onderschat.

Deelnemers die hun verblijf in de tijdelijke voorzieningen negatief hebben afgerond, worden dakloos. Het komt in toenemende mate voor dat daklozen zich van ouders/ familie/vrienden niet formeel mogen inschrijven op hun adres uit angst voor de negatieve effecten⁶. Hierdoor vervalt ook het recht op een uitkering. Ondanks deze consequentie, kiezen de meesten toch voor de opvang bij familie/vrienden boven het verblijf in de daklozenopvang in Leiden.

Het project houdt indien gewenst contact met deze deelnemers, om zo aan te sluiten bij de onderdelen waar nog wel mogelijkheden zitten tot verandering.

⁶ Ouders, familie of vrienden die onderdak bieden vrezen dat zij te maken krijgen met allerlei formulieren en procedures met financiële consequenties als gevolg, zoals het toepassen van de Kostendelersnorm (i.h.k.v. de Participatiewet), het verlies van Huurtoeslag en verhoging van de gemeentelijke belastingen.

2.2 Financiën

Binnen het leefgebied financiën gaat het om de financiële zelfredzaamheid. De financiële situatie van de deelnemers is van invloed op veel terreinen; het deelnemen aan activiteiten, het opbouwen/vergroten van hun (nieuwe) sociale netwerk, gezondheid enzovoorts.

Het kan zijn dat de deelnemer schulden heeft, geen inkomsten of moeite heeft zijn administratie te beheren. Het doel is om de deelnemer te helpen inzicht en stabiliteit te krijgen in zijn financiële situatie, zijn inkomsten, uitgaven en schulden, zodat de deelnemer binnen zijn mogelijkheden zelf in staat is zijn financiën te regelen en schulden weg te werken/ te voorkomen. Veel deelnemers hebben te maken met schuldenproblematiek waar ze zelf geen uitweg in zien. Schuldenproblematiek kan soms de aanleiding zijn voor terugval.

Problematiek op het gebied van financiën geeft vaak een hoge mate van stress wat een negatief effect heeft op het welzijn van de deelnemer. De deelnemer heeft over het algemeen al lange tijd te maken met financiële problemen en hierin zijn eigen manier gevonden om daarmee om te gaan. Het gebruik van middelen verdooft vaak het machteloze gevoel en het gebrek aan controle over de financiële situatie. Financiële problematiek kan leiden tot een terugval op het gebied van verslaving en criminaliteit en wordt gezien als een hoge risicofactor.

Citaat van een deelnemer, 42 jaar:

"Sinds 30 jaar heb ik eindelijk weer mijn eigen bankpas in beheer, hoe werkt het pinnen?"

Hulpvragen

In 2019 waren er 14 nieuwe deelnemers met een hulpvraag en 14 deelnemers die al eerder een hulpvraag stelden op het gebied van financiën. Het ging hier om deelnemers zonder inkomsten en/of waarbij sprake was van schuldenproblematiek.

Behaalde doelen

Alle 28 deelnemers die in 2019 begeleiding ontvingen op het gebied van financiën hadden te maken met schuldenproblematiek. In totaal zijn er bij 26 deelnemers doelen behaald op het gebied financiën.

Behaald

Aangemeld schuldhulpverlening: 0 deelnemers zijn in 2019 aangemeld voor de gemeentelijke schuldhulpverlening via het Budget Informatie Punt/ BIP. Zie de toelichting onder bijzonderheden.

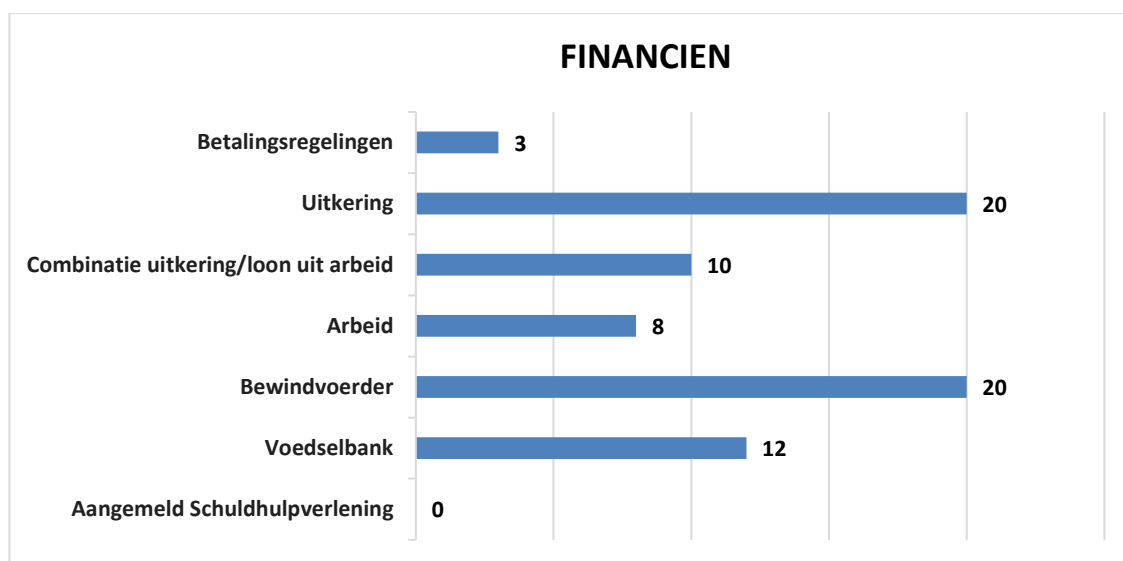
Betalingsregelingen: 3 deelnemers troffen in 2019 zelf een betalingsregeling met hun schuldeiser(s). Dit deden ze met behulp van de casemanager van het Project Reïntegratie en hun mentor.

<i>Uitkering:</i>	20 deelnemers hebben een beroep gedaan op een vorm van uitkering en kregen deze toegewezen. 2 hiervan betrof een daklozenuitkering via een briefadres bij gemeente Katwijk.
<i>Combi:</i>	10 deelnemers hebben in 2019 inkomsten ontvangen deels door arbeid en deels door een uitkering.
<i>Arbeid:</i>	8 deelnemers hebben in 2019 volledig uit arbeid hun inkomsten verworven.
<i>Bewindvoerder:</i>	In totaal hadden in 2019 20 van de 48 deelnemers een bewindvoerder of budgethulp.
<i>Voedselbank:</i>	12 deelnemers ontvingen hulp van de Voedselbank Katwijk.

Voor de behaalde doelen op het gebied van financiën geldt dat een deelnemer meerdere doelen behaald kan hebben. Bijvoorbeeld er is zowel een uitkering aangevraagd als een betalingsregeling afgesproken.

Gedeeltelijk behaald

<i>Niet begeleidbare houding:</i>	In 2 situaties was sprake van een deels niet begeleidbare houding van de deelnemers ten opzichte van hun schuldenproblematiek. Dit kwam voornamelijk door middelengebruik of het niet nakomen van afspraken met de bewindvoerder.
<i>Aflossen schulden:</i>	Bij 20 deelnemers is in 2019 hun schuld afgenomen.

Overzicht behaalde doelen op het leefgebied financiën

Bijzonderheden leefgebied financiën

In 2019 is er goed en prettig samengewerkt met bewindvoerders. Er is duidelijkheid welke bewindvoerders goed werk leveren en daar wordt, met goedkeuring van de deelnemer, mee samengewerkt. Vooral de korte lijnen geven de mogelijkheid tot nauwe samenwerking hetgeen in het belang is van de deelnemer en de deelnemer ook rust geeft.

Met bewindvoerders die vastzitten aan protocollen die negatief uitpakken voor de deelnemer, en hier niet vanaf willen wijken, wordt niet meer mee samengewerkt.

1 ex-deelnemer die ruim 5 jaar geleden was afgesloten is via het Zorgoverleg Katwijk weer bij het Project Reïntegratie gekomen. Deze deelnemer ‘verzoop’ in zijn situatie en was wanhopig. Binnen 1,5 week na het intakegesprek met het project waren alle lijnen uitgezet en lag de aanvraag bewindvoering bij de rechtbank.

Vanaf het moment dat de deelnemer bewindvoering heeft, de afspraken met schuldeisers geregeld zijn en geen spanning meer ervaart voor wat betreft post en deurwaarders, komt er rust over de deelnemer heen. Hoewel het lage bedrag voor leefgeld het niet makkelijk maakt om rond te komen, is deze rust belangrijk en zijn ze hier dankbaar voor.

Na jarenlange hulp vanuit bewindvoering is bij één deelnemer het traject stopgezet met de verwachting dat de deelnemer zelfstandig de financiën kon beheren. De deelnemer is vanuit het project een tijdje gevolgd om te zien hoe het financieel beheer gaat, nu de verantwoording volledig bij hem lag. Het is mooi om te zien dat de deelnemer dit zodanig heeft opgepakt dat het niet alleen werkt, maar daar zelfs een voorbeeld in is voor de andere deelnemers.

Bij 2 deelnemers is de financiële situatie in 2019 veranderd waardoor zij niet meer in aanmerking komen voor de voedselbank. Ze zijn hier trots op. Tegelijkertijd zie je bij 1 deelnemer dat die het jammer vindt, omdat het ontbreken van het wekelijks uitje naar de voedselbank en de contacten daar als gemis wordt ervaren.

Voor het uitzoeken en ordenen van de post krijgen de deelnemers van het project een map met tabbladen. Na deze eerste stappen volgen de vervolgstappen. Deze werkwijze sluit aan bij de behoeften van de deelnemers en wordt ook in 2020 vervolgd.

Met 3 deelnemers is er een traject gestart dat zij zelf betalingsregelingen treffen met hun schuldeisers. Het traject waarbinnen de deelnemer zijn inkomsten, uitgaven en schulden in kaart brengt, rolspellen met de casemanager doet ter voorbereiding op telefoongesprekken en daarna zelf de instanties belt om een betalingsregeling te treffen is een groeiproces. Tijdens dit proces zie je het zelfvertrouwen van de deelnemer toenemen. De rust die de deelnemer ervaart bij het treffen van een betalingsregeling en de blijdschap op het moment van volledige aflossing van het bedrag bij de schuldeiser is duidelijk zichtbaar.

Bijzonderheden leefgebied financiën

Eerdere jaren leerde dat verwijzing naar het Budget Informatie Punt (BIP) van de gemeente Katwijk voor het regelen van de schulden geen positieve ervaringen opleverden. Het BIP heeft een hoge drempel en was een deelnemer eenmaal de drempel over ontstond er al snel veel onbegrip en verwarring over en weer. Zo lagen de verwachtingen over de geboden schuldhulpverlening en de ondersteuning vanuit het BIP van de deelnemers te hoog en de medewerkers van het BIP hadden moeite met het (soms weerbarstige) gedrag en de verwachtingen van de deelnemers.

Gesprekken tussen de casemanager en de medewerkers van het BIP leidde weliswaar tot meer inzicht en begrip, maar dit leverde geen ander aanpak en verbetering op. De deelnemers beschikken over onvoldoende vaardigheden om met de werkwijze en eisen van de schuldentrajecten om te gaan waaraan de medewerkers van het BIP zich gehouden zien. Bovendien lukt het de meeste deelnemers niet om te voldoen aan de digitalisering en de wettelijke regels en verplichtingen. E.e.a. leverde te veel stress op en het was te moeilijk om vol te houden.

Omdat het veelal gaat om zware en lange (veelal wettelijke) trajecten is de ondersteuning door de mentoren op dit gebied niet gewenst, het vraagt bovendien ook veel kennis en het zou ook een onevenredig groot beroep doen op de beschikbare tijd van de mentoren. De ondersteuning van de mentoren is daarom gericht op de administratieve hulp bij de financiën voor zover de deelnemer geen ondersteuning van een woonbegeleider heeft. Voor de schuldentrajecten en het budgetbeheer is ervoor gekozen om met bewindvoerders te werken die toegerust zijn op het werken met de doelgroepen van het project en bereid zijn om (meer) individuele ondersteuning en coaching te bieden. Op deze manier is de kans van slagen groter, hetgeen ook in de praktijk waarneembaar is.

De deelnemers worden niet doorverwezen naar andere voorzieningen als Broodnodig en de Formulierenbrigade omdat het project het leefgebied financiën oppakt. Dit voorkomt voor de deelnemer dat er te veel organisaties betrokken zijn.

Daar waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van gemeentelijke voorzieningen, bijvoorbeeld in het kader van bijzondere bijstand zoals de regeling 'Doe Mee' en de verhuiskostenregeling.

2.3 Sociaal Functioneren

Binnen het leefgebied sociaal functioneren gaat het om de relatie tussen de deelnemer en diens omgeving, waaronder het gezin, de familie, de hulpverleners, inclusief het maatschappelijk gedrag. Binnen deze doelgroep zien we vaak dat er een beperkt vangnet/netwerk is of dat er sprake is van 'verkeerde' vrienden. Dit kan de kans op recidive, uitval of terugval vergroten. Het doel is om de deelnemer bewust te maken van het belang van zijn netwerk en hieraan te bouwen.

Dat er meestal sprake is van een beperkt gezond sociaal netwerk bij deze doelgroep, heeft vaak te maken met het verleden van de persoon. Wanneer er sprake was van een verslaving of criminele activiteiten dan had dit grote gevolgen voor het netwerk. Familie en/of vrienden houden afstand of hebben het contact verbroken omdat oneerlijkheid of het gebruik van alcohol/drugs daar aanleiding toe gaven. Andersom komt ook voor: sommige deelnemers zijn teleurgesteld in anderen of 'de' maatschappij en verbreken hierdoor zelf het contact.

Het komt regelmatig voor dat verslaafden en/ of ex-gedetineerden een 'alternatief' netwerk opbouwden dat voornamelijk bestaat uit criminelen of verslaafden. Hierdoor is het moeilijk om (weer) aansluiting te vinden bij anderen. Het aantal ondersteunende contacten is afgenomen en er is veelal sprake van een beperkt netwerk en sociale acceptatie. Dit vraagt veel tijd voor herstel en het (opnieuw) aanleren van sociale vaardigheden.

Eenzaamheid

Voor de deelnemers van het Project Reïntegratie geldt dat er een groot risico bestaat op vereenzaming. Er is veelal sprake van een sterk afgenomen sociaal netwerk (n.a.v. negatieve ervaringen zijn bv. de relaties met familie verbroken) en tijdens het re-integratietraject zonder criminaliteit en het gebruik van genotmiddelen is het verlies aan 'oude vrienden' groot. Dit is weliswaar een bewuste keuze (breken met verleden en verminderen risico op terugval) maar het is heel moeilijk om een nieuw sociaal netwerk op te bouwen.

Binnen de leefgebieden sociaal functioneren, dagbesteding en zingeving komt het onderwerp eenzaamheid aan de orde. De mentoren gaan samen met de deelnemer op zoek naar bestaande activiteiten in de gemeente Katwijk waaraan zij kunnen deelnemen (koor, hobbyclub, zwembad, sportschool, vrijwilligerswerk, etc.).

Ook het herstel van de familieverbanden is een aandachtsveld. Bij deelnemers met een Koconwoning is een netwerkgesprek met familie een vast onderdeel voorafgaand aan het traject. Voor dagbesteding en werkervaring is er samenwerking gezocht met de Kringloopwinkel van De Brug; de werkervaringsplekken fungeren ook als ontmoetingsplek.

Hulpvragen

In 2019 waren er 9 nieuwe deelnemers en 13 deelnemers die al binnen het project verbleven met een hulpvraag op het gebied van sociaal functioneren. 7 van de 22 deelnemers behaalden in 2019 hun doel(en) op het gebied van sociaal functioneren. 11 deelnemers behaalden hun hun doel(en) gedeeltelijk. Het ging hierbij om doelen op verschillende aspecten van het sociaal functioneren zoals; de relatie tussen de deelnemer en zijn omgeving (gezin/familie/hulpverlening/vrienden) en het opbouwen of intensiveren van een sterk vangnet/netwerk.

Daarnaast waren er ook hulpvragen gericht op het maatschappelijk gedrag van de deelnemers zoals het nakomen van afspraken met de reclassering. Een aantal deelnemers hadden meerdere doelen op het leefgebied sociaal functioneren.

Doelen

Behaald

<i>Netwerk versterkt/ opgebouwd:</i>	7 deelnemers behaalden hun doel op het gebied van sociaal functioneren door het opbouwen van een vangnet/netwerk.
<i>Contact met reclassering:</i>	10 deelnemers behaalden hun doel door het nakomen van de afspraken met reclassering. Het betrof het uitvoeren van een taakstraf en/ of een meldingsplicht. 9 moeten in 2020 nog contacten met reclassering nakomen.
<i>Familiegesprekken:</i>	9 deelnemers hadden samen met familie/vrienden en casemanager 1 of meer gesprekken. In 6 situaties betrof het deelnemers met een Koconwoning.

Gedeeltelijk behaald

Nakomen afspraken reclassering:

3 deelnemers kwamen niet alle afspraken na met de reclassering. In situaties waar het om een meldplicht ging, werkten de reclasseringsmedewerker en de casemanager samen om tot afspraken te komen die de deelnemer wel nakwam.

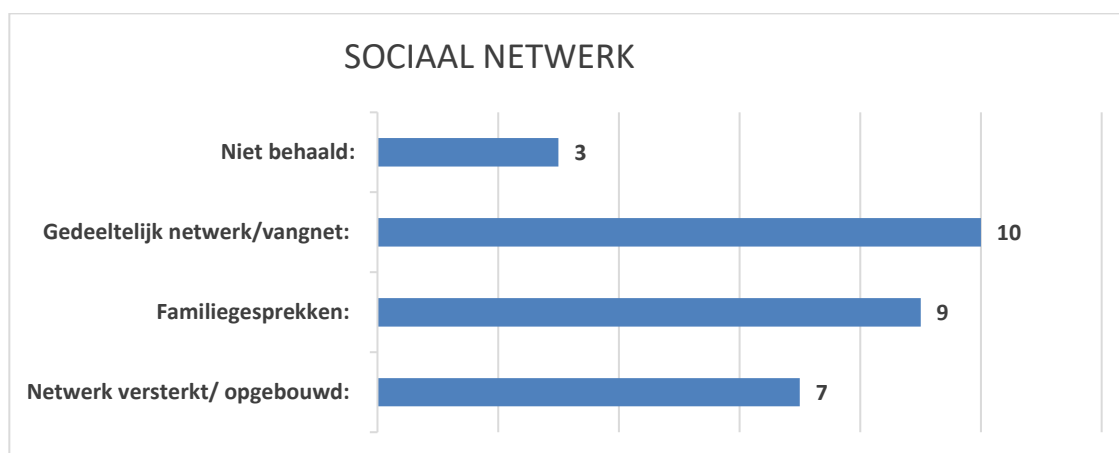
Gedeeltelijk netwerk/vangnet:

10 deelnemers behaalden hun doel voor wat betreft het opbouwen/versterken van het netwerk gedeeltelijk. Zij zijn nog niet tevreden met hun huidige sociaal netwerk en gaan hier in 2020 verder aan werken.

Niet behaald

3 deelnemers hebben de gestelde doelen niet behaald.

Bij deelnemers die hun doelen niet behaalden op het gebied van sociaal functioneren, speelden het contact met 'gebruikersvrienden' een belangrijke rol, alsook hun terugval in middelengebruik. Daarnaast speelden familie en/of partner een rol in het in stand houden van ongezond gedrag, waardoor er bij desbetreffende deelnemers geen noodzaak was tot verandering. Daar waar er openingen waren, werd het gesprek aangegaan met de deelnemer, zijn familie en/of partner.

Overzicht behaalde en gedeeltelijk behaalde doelen op het leefgebied sociaal functioneren.

Bijzonderheden leefgebied Sociaal Functioneren

Het vertrouwen tussen deelnemer en mentor is een proces dat stap voor stap vorm krijgt en dit proces zorgt er ook voor dat de deelnemers weer vertrouwen krijgen in de maatschappij. Het is ook bepalend voor het succes van het traject; hoe groter het vertrouwen, hoe opener deelnemers durven te zijn en hoe beter aangesloten wordt op hun hulpvragen.

In 2019 is in kaart gebracht hoeveel deelnemers gescheiden zijn. Reden is dat de praktijk laat zien dat scheiding invloed heeft op het hersteltraject van een deelnemer, alsook op zijn sociaal netwerk. Daar waar er kinderen betrokken zijn, vraagt dit extra aandacht.

Van de 48 deelnemers zijn er 13 gescheiden waarvan er 9 minderjarige kinderen hebben. In 2019 hadden 2 deelnemers te maken met Bureau Jeugdzorg en 3 met Centrum Jeugd en Gezin (CJG). De aanpak van Centrum Jeugd en Gezin uit Katwijk wordt als positief en betrokken ervaren en geeft vertrouwen dat de deelnemer en de kinderen datgene krijgen wat zij nodig hebben.

Het op zoek gaan naar een gezond netwerk krijgt op verschillende manieren aandacht vanuit het Project Reïntegratie. Het gezamenlijk deelnemen aan strandwandelingen, mountainbiken en kajakken met deelnemers die niet meer gebruiken en werken aan hun toekomst draagt hier aan bij. Naast het plezier dat deelnemers ervaren, versterken deze activiteiten de onderlinge band tussen deelnemers met als resultaat dat zij elkaar stimuleren en ondersteunen.

De praktijk laat zien dat dit ook zijn vruchten afwerpt buiten het Project Reïntegratie. Naar aanleiding van deze contacten binnen het project zijn diverse deelnemers aangesloten bij een eetgroep op vrijdagavond, motiveren oud-deelnemers de huidige deelnemers om mee te gaan naar preventievoortlichting op scholen. De deelnemers weten elkaar te vinden als er hulp nodig is, bijvoorbeeld voor het ophalen van eten bij de voedselbank, vervoer naar afspraken of hulp bij werkzaamheden in hun woning.

Van de 48 deelnemers uit 2019 zijn er 13 gescheiden. 12 van de 13 deelnemers hebben kinderen waarvan het bij 9 deelnemers minderjarige kinderen betreft. Dit vraagt van het project extra aandacht voor het welzijn van de betrokken kinderen.

2.4 Psychisch functioneren

Het psychisch functioneren richt zich op het 'welbevinden' van de deelnemer, de geestelijke gezondheid, inclusief eventueel psychiatrisch ziektebeeld en verslavingsgedrag. Het doel is om samen met de deelnemer in kaart te brengen wat er nodig is om het terugvallen in criminaliteit en/ of verslaving te voorkomen of het stabiliseren van een psychiatrisch ziektebeeld.

Gelet op de zwaarte van de problematiek is het vaak noodzakelijk voor de deelnemers om hiervoor professionele hulp en behandeling te zoeken.

Hulpvragen

In 2019 hadden 29 van de 48 deelnemers een hulpvraag op het gebied van psychisch functioneren. Voor 10 deelnemers zocht de casemanager in 2019 samenwerking en afstemming met de Penitentiaire Inrichting en Reclassering om de gevraagde hulp op het gebied van psychisch functioneren al tijdens detentie op te starten als voorbereiding op de terugkeer in de maatschappij.

Bij de 29 deelnemers ging het om zowel verslavingsproblematiek en/of een psychiatrisch ziektebeeld; 8 van hen waren in behandeling bij GGZ Rivierduinen, 9 bij Brijder, 3 bij De Waag en 12 in behandeling bij De Brug. Eén deelnemer kreeg hulp vanuit Philadelphia.

9 deelnemers zijn opgenomen in een verslavingskliniek en 2 in een psychiatrische kliniek. 2 deelnemers hebben te maken gehad met Bureau Jeugdzorg, 3 met Centrum Jeugd en Gezin, 4 met Veilig Thuis en 2 deelnemers kregen hulp van de Binnenvest.

Behaalde doelen

Van alle 29 deelnemers die in 2019 begeleiding ontvingen en een doel hadden op het gebied van psychisch functioneren behaalden er 4 het doel en 21 van hen zijn nog bezig om het doel te behalen. 4 deelnemers hebben het doel op het gebied van psychisch functioneren niet behaald.

Behaald

Opname kliniek: 9 deelnemers van het Project Reïntegratie zijn in 2019 toegeleid naar een opname in een verslavingskliniek.

Voordat ze opgenomen werden in de verslavingskliniek is besproken wat voor hen de perspectieven vanuit het Project Reïntegratie zijn, na opname. Het bieden van een perspectief na een positief ontslag uit een kliniek geeft de deelnemers vertrouwen en hoop dat het goed gaat komen. Tijdens hun verblijf in de kliniek heeft de casemanager contact met hen en hun netwerk.

Ambulante behandeling: 4 deelnemers zijn een behandeling voor psychiatrische/verslaving gerelateerde problematiek gestart en konden deze positief afronden. Deze behandelingen zijn uitgevoerd in de vorm van een ambulante behandeling. Zij hebben geen hulp meer nodig van hulpverleningsinstanties.

Voor de behaalde doelen op het gebied van psychisch functioneren geldt dat een deelnemer meerdere doelen behaald kan hebben. Bijvoorbeeld iemand werd eerst opgenomen in de kliniek en is hierna gestart met een ambulante behandeling. Afhankelijk van de soort hulpvragen kan een deelnemer tegelijkertijd bij meerdere zorgaanbieders hulp krijgen.

Gedeeltelijk behaald

In behandeling/ aangemeld: Op 31 december 2019 waren 21 deelnemers aangemeld voor behandeling of waren gestart met een behandeling voor psychiatrische/verslaving gerelateerde problematiek maar hadden deze nog niet afgerond.

Niet behaald

Behandeling voortijdig gestopt: 4 deelnemers braken de behandeling voortijdig af vanwege ernstige terugval in verslavingsgedrag of het niet gemotiveerd zijn om aan hun problemen te werken. Met 2 deelnemers houdt de casemanager contact in de hoop dat ze weer gemotiveerd raken om hun problematiek op te pakken.

Bijzonderheden leefgebied Psychisch functioneren

Ook dit jaar wordt duidelijk hoe moeilijk het voor een groot deel van de deelnemers is om volledig clean te blijven. Ondanks hun motivatie en hulp hadden 30 van de 48 deelnemers in 2019 één of meerdere terugvallen in hun verslaving. Belangrijkst blijft dat ze over de terugval eerlijk zijn naar zichzelf, de mentor en de hulpverlener. Dit creëert de basis die nodig is om te kijken waar de knelpunten zitten en hoe deze opgepakt kunnen worden.

Angst, schaamte, destructieve gedachten, wanhoop, gevoel van falen en de gewoonte tot het verdraaien van de waarheid vormen met regelmaat een barrière om eerlijk te zijn.

De problematiek rondom drugs- en alcoholgebruik speelde in 2019 bij vijf deelnemers dermate een rol dat zij tijdelijk vast zaten en opnieuw voor de rechter moesten verschijnen.

De benadering vanuit het project is erop gericht dat het perspectief van de deelnemer centraal staat. Er onvoorwaardelijk zijn voor de deelnemers, niet veroordelen, het gevoel geven dat ze er niet alleen voor staan en samen kijken naar de toekomst om van daaruit actie te ondernemen is hetgeen het project betekenis geeft.

Door een verzwaring van de doelgroep en de toename van psychiatrische klachten, wordt er meer verwacht van de casemanager en de mentoren. Samenwerking met GGZ-instellingen is aanvullend, echter niet altijd voldoende. Daarom is in het 4^e kwartaal 2018, met toestemming van de deelnemer, gestart met een try-out. Deze deelnemer heeft zelfstandig huisvesting en komt uit een psychiatrisch kliniek. De mentor (die van beroep hulpverlener is) en de casemanager werken hierin nauw samen. Doel van deze proef was om helder te krijgen op welke punten en in welke vorm het Project Reïntegratie de aanpak moet veranderen om alsnog aan te sluiten bij de hulpvragen van deze doelgroep, binnen de doelstellingen van het project.

De ervaring in 2019 liet zien dat deze try-out voor deze deelnemer goed uitpakte. Met een paar kleine aanpassingen in de aanpak van de begeleiding kan het project een meerwaarde bieden in zijn leven. Een kanttekening voor de toekomst is dat niet alle mentoren deze vorm van ondersteuning kunnen bieden en hiermee rekening gehouden moet worden bij de koppeling tussen mentor en deelnemer. Daarnaast zal niet elke deelnemer met een psychiatrische achtergrond baat hebben bij hulp vanuit het project, omdat zij meer nodig hebben dan het project kan bieden.

Sinds 2002 zijn er binnen het project nauwelijks agressie-incidenten met deelnemers. In 2019 vond een incident plaats waarbij de casemanager steun kreeg vanuit managementteam van de Brug en er gepaste maatregelen zijn genomen. Dit incident laat zien hoe belangrijk het is dat het casemanagement gebruik maakt van de locatie, faciliteiten en maatregelen vanuit de Brug ter bescherming van het team.

2.5 Zingeving

Zingeving is datgene wat de deelnemer motiveert om te leven (bijvoorbeeld een levens- of geloofsovertuiging). Het kan zijn dat de deelnemer weinig motivatie heeft om daar voor te werken. Het doel is om met de deelnemer te bekijken wat belangrijk is in zijn leven, wat hij wil bereiken en waarom. Zingeving kan deelnemers motiveren om 'door te gaan' en de gestelde doelen na te streven.

Zingeving beslaat een groter gebied dan enkel de levens-of geloofsovertuiging van een deelnemer. Het gaat over wat belangrijk is voor de deelnemer en wat hem motiveert om zijn traject aan te gaan. Dit is vaak terug te vinden in de toekomstplannen of wensen die de deelnemers hebben. Dit zijn zaken die tijdens gesprekken aan de orde komen met de mentoren.

Hulpvragen

In 2019 waren er 10 nieuwe deelnemers en 10 deelnemers die al binnen het project verbleven met een hulpvraag op het gebied van zingeving.

Behaalde doelen

Van de 20 deelnemers die een doel hadden op het gebied van zingeving hebben 5 deelnemers hun doel behaald. 13 deelnemer hebben hun doel gedeeltelijk behaald.

Behaald

Bezoeken van kerkdiensten: 9 deelnemers van het Project Reïntegratie hebben hun verwaterde contacten met hun kerk versterkt of zijn via hun netwerk gestart met het bijwonen van doordeweekse activiteiten van de kerk.

Gesprekken over zingeving: 20 deelnemers hebben diverse gesprekken met hun begeleider of mentor gevoerd over de zin van het leven.

Voor de behaalde doelen op het gebied van zingeving geldt dat een deelnemer meerdere doelen behaald kan hebben. Bijvoorbeeld iemand is weer kerkdiensten gaan bezoeken, en heeft door de gesprekken met zijn mentor helder gekregen wat zijn motivatie is om zijn leven te veranderen.

Gedeeltelijk

Gesprek over zingeving: 5 deelnemer voerden enkele gesprekken met de mentor over de zin van het leven. In 2019 hadden zij hun doelen deels behaald. De vertrouwensband die zij met hun mentor hebben, draagt hier aan bij.

Bijzonderheden leefgebied zingeving

Het leefgebied zingeving is een proces. De deelnemer kan een vraagstuk hebben op dit leefgebied, het oppakken, het doel bereiken, om vervolgens een tijd later te ontdekken dat er nog andere aspecten aan dit vraagstuk kleven die niet beantwoord zijn. Het is belangrijk dat ze deze vraagstukken erkennen en veiligheid en ruimte voelen om deze te benoemen en op te pakken.

Bij deelnemers zie je verschillende motivaties om te blijven leven. Soms is het de positieve ervaring die ze in het verleden hebben geproefd met het verlangen om dat weer terug te krijgen. Soms is het zicht op perspectief, zoals toezegging huisvesting na het voldoen aan de voorwaarden, hetgeen hen in beweging brengt.

Bij een deel van de deelnemers leeft het verlangen om hun familie te laten zien dat ze ook een leven zonder verslaving kunnen leiden. Schaamte en verdriet over wat zij de familie hebben aangedaan vormt een belangrijke motivatie. Daar waar de deelnemer dat niet meer aan zijn ouder(s) kan laten zien omdat deze overleden is, leeft er extra verdriet bij de deelnemer.

De macht van verslaving vormt met regelmaat een belemmering bij het vorm geven van het zingevingsproces, hetgeen van belang is om dit mee te nemen in de zoektocht van de deelnemer. De casemanager heeft ook zingevingsgesprekken met gedetineerden; het 'vastzitten' zet deelnemers tot nadenken over hun leven en over hoe ze willen leven als ze weer vrij zijn.

Mijn muur

Als kind leerde ik hem al te bouwen.
Een muur gemaakt van staal en steen.
Te sterk om zomaar om te douwen.
Niemand kwam er echt doorheen.

Maar wat ik vergeten was, dat was een deur.
Om zo nu en dan te kunnen ontsnappen.
Ik had geen zin in dat slap gezeur.
Verstopte mijn tranen achter grappen.

Die muur, ook wel een haag van weed.
Met een gracht erom gevuld met drank.
Het verstomde zolang mijn verdriet.
Mijn muur, nog veiliger dan een bank.

Elke traan, ja al mijn verdriet.
Die heb ik in mijn muur verwerkt.
Maar echt beschermen deed hij niet.
Dat heb ik na al die jaren wel gemerkt.

Na alles te zijn kwijt geraakt.
En geen plek om thuis te komen.
Heb ik het bouwen van mijn muur gestaakt.
En begon ik hem te slopen in mijn dromen.

Elke nacht, een heel klein beetje.
Steen voor steen, en laag voor laag.
Het lukt niet in 1 dag, dat weet je.
Maar uiteindelijk ben ik hier vandaag.

3 jaar schoon, 3 jaar vrij.
Ontwakend uit een nare droom
Mijn God, ik ben dankbaar, ik ben blij.
Om te kunnen zeggen; I'm finally home

Gedicht van een deelnemer 11-2019

2.6 Praktisch Functioneren

Bij praktisch functioneren gaat het om huishoudelijke, technische en taalvaardigheden. Het doel is dat de deelnemer in staat is om mee te kunnen draaien in het maatschappelijk verkeer met betrekking tot computer- en administratieve vaardigheden, plannen en organiseren en zich voldoende mondeling en schriftelijk kan uitdrukken in het Nederlands.

Hulpvragen

In 2019 waren er 18 nieuwe deelnemers en 14 deelnemers die al binnen het project verbleven met een hulpvraag op het gebied van praktisch functioneren. Het ging hierbij om het ontwikkelen van vaardigheden (in een enkele situatie met behulp van een cursus via het UWV) en het wijzen van de juiste wegen in het vinden van hulp of bereiken van doelen. Sommige onderdelen werden al opgepakt tijdens verblijf in kliniek/detentie. Daarnaast was voor een groot aantal deelnemers het ontwikkelen of op peil houden van de woonvaardigheden een aandachtspunt in de begeleiding.

Behaalde doelen

Van alle 32 deelnemers die in 2019 begeleiding ontvingen en een doel hadden op het gebied van praktisch functioneren hebben 7 deelnemers hun doel behaald. 21 deelnemers hebben hun doel op dit leefgebied gedeeltelijk behaald en zullen dit in 2020 voortzetten. 4 deelnemers hebben hun doelen niet behaald aangezien ze zich niet begeleidbaar opstelden en/of zich niet aan de voorwaarden van het Project Reïntegratie hielden. 18 deelnemers ontvingen woonbegeleiding van De Brug en Brijder. Het kwam voor dat een deelnemer meerdere doelen had binnen het leefgebied praktisch functioneren.

Behaald

Woonvaardigheden ontwikkeld: 25 deelnemers werkten aan hun doelen op het gebied van praktisch functioneren door het ontwikkelen of op peil houden van de woonvaardigheden.

De deelnemers die gebruik maakten van een Koconwoning kregen op onverwachte momenten bezoek van een huiscontroleur. Een huiscontroleur controleert of een deelnemer een ordelijk huis heeft, of er geen alcohol aanwezig is (indien sprake van alcoholverslaving) en of er geen onbevoegden in huis zijn. Deze controle gaf, naast de preventieve werking hiervan i.v.m. terugval of het niet nakomen van afspraken, aanleiding om de vaardigheden op het gebied van zelfstandig wonen te bespreken en waar nodig bij te stellen. Daarnaast gaven de mentoren en woonbegeleiders aandacht aan de woonvaardigheden door observatie en de bespreking hiervan tijdens de huisbezoeken. Waar nodig werd aansturing en tips gegeven.

Praktische vaardigheden ontwikkeld: 15 deelnemers hebben hun praktische vaardigheden vergroot. Bij deze deelnemers is er voor een aanpak gekozen met als einddoel dat ze uiteindelijk zelf instanties kunnen bellen over hun vragen en problemen. In de gehele aanpak bleef het doel van het project voor ogen: 'Het zelfstandig en zelfredzaam maken van de deelnemer'.

Voorbereiden terugkeer Katwijk: Met 9 deelnemers heeft er begeleiding plaats gevonden om de terugkeer naar Katwijk vanuit detentie of kliniek soepel te laten verlopen.

Voor de behaalde doelen op het gebied van praktisch functioneren geldt dat een deelnemer meerdere doelen behaald kan hebben.

Gedeeltelijk behaald

Woonvaardigheden nog niet op peil: 21 deelnemers werkten in 2019 aan het op peil krijgen van de woonvaardigheden, maar haalden dit doel nog niet op het gewenste niveau. Dit blijft een aandachtspunt voor 2020.

Overzicht behaalde en gedeeltelijk behaalde doelen op het leefgebied praktisch functioneren

Bijzonderheden leefgebied praktisch functioneren

De aanpak binnen het Project Reïntegratie blijft maatwerk, waarbij de deelnemer zelf centraal staat. Dit houdt in dat als een deelnemer woonvaardigheden als doel heeft het kan zijn dat bij de ene deelnemer het einddoel is: het zelf volledig schoonhouden van de woning en bij een ander deelnemer het schoonhouden van de woning binnen de mogelijkheden van zijn beperkingen en de rest aangevuld door derden.

Het treffen van voorbereidingen voordat een deelnemer terugkeert naar Katwijk heeft invloed op de slagingskans. Per deelnemer worden knelpunten geïnventariseerd en opgepakt voor een soepele overgang. Praktische zaken als ondersteuning in het aanmelden voor huisvesting, daginvulling, psychische hulp en zaken als het regelen van een fiets worden opgepakt.

Het project stimuleert de deelnemer in het zelfredzaam worden, zodat deze in de toekomst de hulp van het project niet meer nodig heeft. Belangrijk is dat de deelnemer leert hoe om te gaan met de bureaucratische manier van werken in ons huidige systeem. Sommigen pakken dit goed op, voor

anderen is dit moeilijk omdat zij geen affiniteit hebben met computers, laat staan met DigiD. Het project sluit niet uit dat deze laatste groep de rest van hun leven structureel ondersteuning nodig heeft op dit onderdeel. Overwogen wordt om in de toekomst het instrument de 'Zelfredzaamheidsmatrix' te gebruiken, in 2020 wordt dit nader onderzocht.

2.7 Lichamelijk Functioneren

Het leefgebied lichamelijk functioneren richt zich op de fysieke gesteldheid van de deelnemer en de zelfzorg. Zijn er lichamelijke of fysieke klachten, hoe gaat de deelnemer daarmee om en wat kan hij doen? Het doel is om de deelnemer te helpen een gezonde leefstijl te hanteren (voeding, bewegen, een gezond dag-nachtritme etc.) en/of externe hulp hiervoor in te schakelen.

Hulpvragen

In 2019 waren er 6 nieuwe deelnemers en 13 deelnemers die al binnen het project verbleven en in 2018 een hulpvraag op het gebied van lichamelijk functioneren hadden.

1 deelnemer wilde sporten met als doel afvallen. 1 deelnemer wilde sporten met als doel gezond aankomen. 15 deelnemers zijn gaan sporten om hun conditie te verbeteren en/of daarnaast geestelijk te ontladen waardoor ze de dagelijkse bezigheden beter aan kunnen. 6 deelnemers hebben het sporten gebruikt om hun netwerk te vergroten (voorkomen eenzaamheid). Drie deelnemers gebruiken het sporten om invulling te geven aan hun dagplanning.

In sommige gevallen hadden deelnemers meerdere doelen binnen het gebied 'lichamelijk functioneren'.

Behaalde doelen

Van de 19 deelnemers welke in 2019 begeleiding ontvingen en een doel hadden op het gebied van lichamelijk functioneren hebben er 11 deelnemers hun doel(en) behaald waarbij ze ook aangeven dit voort te willen zetten in 2020.

Behaald

Bezoek huisarts/ziekenhuis: 16 deelnemers hebben een bezoek gebracht aan de huisarts of het ziekenhuis in verband met lichamelijke klachten waarvoor behandeling of medicatie nodig was.

Tandarts: 2 deelnemer zijn doorverwezen naar de tandarts van de Jellinek in Amsterdam.

Medicatiepoli Brijder: 6 deelnemers kregen ondersteuning in de vorm van methadon en/of overige medicatie.

De doelgroep van het Project Reïntegratie is vaak niet gewend om aandacht te schenken aan hun lichamelijke gesteldheid. Het Project Reïntegratie stimuleert deelnemers om aandacht te schenken aan hun gezondheid waaronder de lichamelijke klachten.

Sport:

12 deelnemers zijn zelfstandig actief aan de slag gegaan met sport:

- 2x fitness,
- 2x racefietsen,
- 2x mountainbiken,
- 10x actief wandelen,

- 1x hardlopen,
- 1x zwemmen en
- 3x boksen.

Sommige deelnemers beoefenden 2 sporten.

11 deelnemers namen deel aan de sportactiviteiten georganiseerd vanuit het project.

Voor de behaalde doelen op het gebied van lichamelijke gesteldheid geldt dat een deelnemer meerdere doelen behaald kan hebben.

Bijzonderheden leefgebied lichamelijk functioneren

Twee deelnemers zijn door het mountainbiken met het Project Reïntegratie zo enthousiast geworden dat ze zelf een tweedehands mountainbike kochten. 1 deelnemer heeft zijn racefiets opgeknapt en is actief aan het fietsen. 1 deelnemer heeft veel lichamelijke klachten en heeft een elektrische fiets aangeschaft om zo, zonder pijn, alsnog te bewegen.

In 2019 waren er diverse strandwandelingen op maandagavond. Als test vond een strandwandeling plaats op een zaterdagmiddag; dit zorgde niet voor meer aanmeldingen.

Het mountainbiken vond plaats onder leiding van een instructeur van Brunotti Surfschool Katwijk in de bossen van Noordwijkerhout. Indrukwekkend om te zien hoe de groep groeit qua vaardigheden en per keer meer aankan.

Het kajakken vond plaats op de Kager-plassen, ongeacht de weersomstandigheden! Naast het samen sporten, de gezondheidswinst en de euforie achteraf, is er tijdens het sporten een proces gaande waarbij deelnemers voor elkaar klaar staan.

Voor het eerst vond vanuit het project de organisatie van een survivaldag voor de deelnemers plaats. Acht deelnemers, een medewerker Reïntegratie-sport en de casemanager stonden gezamenlijk de hele dag voor fysieke en mentale uitdagingen. De teamspirit, het verleggen van grenzen, elkaar aanmoedigen en (letterlijk) ondersteunen liet indrukwekkende ervaringen achter. De persoonlijke overwinningen bij deelnemers die negatief over zichzelf dachten zijn van onschatbare waarde.

In 2020 volgt een survivalweekend met de deelnemers. Voor de voorbereiding en organisatie van het survivalweekend zijn medewerkers van Welzijnswartier desgevraagd bereid gevonden om op dit onderdeel samen te werken.

Voor het kajakken, mountainbiken en survivals is een kleine financiële bijdrage aan de deelnemers gevraagd. Achterliggende gedachte hierbij is dat als je iets in het leven wilt, je hier ook iets voor over moet hebben en verantwoordelijkheid moet dragen.

2.8 Dagbesteding

Het leefgebied dagbesteding richt zich op de daginvulling van de deelnemer met als doel een zinvolle, plezierige tijdsbesteding. Er wordt gekeken in welke mate er sprake is van de aanwezigheid van werk (betaald of vrijwillig), andere vormen van sociale activering, studie of

hobby's. Dagbesteding is een manier om zinvol bezig te zijn, geestelijk en sociaal actief te blijven en het biedt structuur in het dagelijks leven.

Door te werken, leren of activiteiten te doen, voelen deelnemers zich gewaardeerd en bouwen ze zelfvertrouwen op.

Hulpvragen

In 2019 zijn er 27 deelnemers begeleid met een doel op het gebied van dagbesteding. Van de 27 deelnemers waren er 11 nieuwe deelnemers en 16 deelnemers die al binnen het project verbleven met een hulpvraag op dit gebied. Het ging hierbij om het krijgen van daginvulling in de vorm van betaald of vrijwilligerswerk. Het kwam voor dat een deelnemer meerdere doelen had binnen het leefgebied dagbesteding. Dit betekent dat een deelnemer bijvoorbeeld een taakstraf als dagbesteding had en aangevuld met vrijwilligerswerk bij de Kringloop.

Behaalde doelen

Van alle 27 deelnemers die in 2019 begeleiding ontvingen en een doel hadden op het gebied van dagbesteding behaalden 20 deelnemers het doel. Hiervan vonden 18 deelnemers invulling in de vorm van vrijwilligerswerk, onder andere bij de Kringloopwinkel, sportvereniging en een manege. 7 deelnemers vonden dagbesteding door het voorbereiden en uitvoeren van sollicitaties voor betaald werk.

Behaald

Vrijwilligerswerk:

18 deelnemers vonden dagbesteding in de vorm van vrijwilligerswerk:

- 10 bij de Kringloop,
- 1 door het geven van voorlichtingen over verslaving op scholen,
- 1 door het uitvoeren van vrijwilligerswerk voor de Brug,
- 1 bij een sportvereniging,
- 3 bij een manege,
- 1 in een buurthuis,
- 1 in een winkel,

Uitvoeren taakstraf:

Combinatie vrijwilligerswerk & betaald werk:

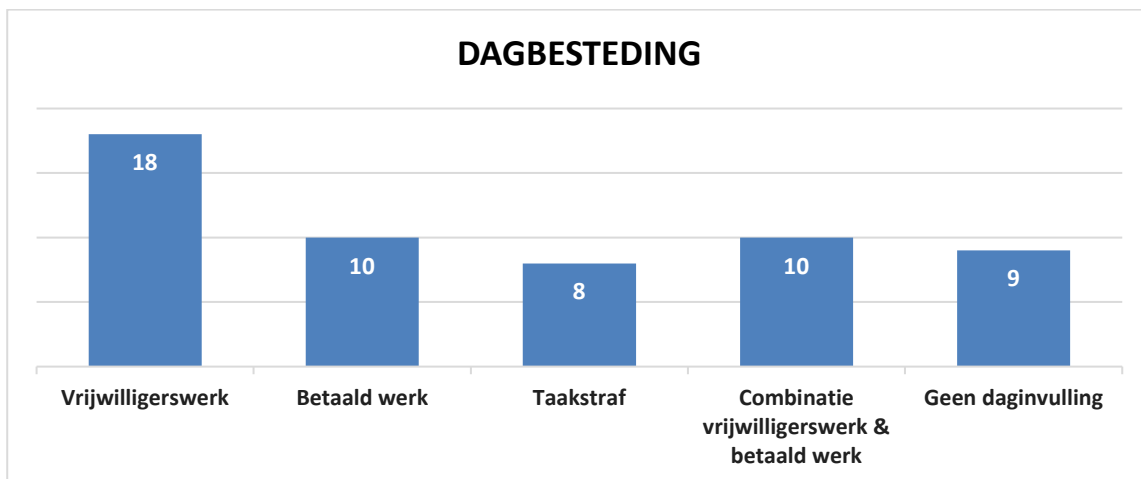
Inloophuis:

Betaald werk:

8 deelnemers voerden een taakstraf uit.

10 deelnemers hadden in 2019 een combinatie van betaald werk aangevuld en/of afgewisseld met vrijwilligerswerk. 16 deelnemers bezochten in 2019 meerdere keren het Inloophuis van de Brug.

10 deelnemers vonden in heel 2019 dagbesteding in de vorm van betaald werk. Sommige deelnemers hadden in 2019 meerdere werkgevers.

Overzicht behaalde doelen op het leefgebied dagbesteding

Niet behaald

9 deelnemers hadden in 2019 een periode zonder daginvulling. Bij 7 deelnemers is het uiteindelijk niet gelukt om het doel te behalen. 4 vanwege een terugval in alcohol of drugs, 2 om medische redenen en 1 was een zorgmijder. In 2020 zal dit een aandachtspunt blijven.

Bijzonderheden leefgebied dagbesteding

Het hebben van daginvulling is cruciaal. Het vergroot de eigenwaarde van de deelnemer, zorgt voor afleiding, vergroot het sociaal netwerk, ontwikkelt de vaardigheden, stimuleert een gezond dag en nachtritme, voorkomt eenzaamheid, de kans op terugval in verslavingsgedrag en het zorgt voor het voorzien in eigen onderhoud daar waar er sprake is van een betaalde baan.

Het voordeel van het werken in de Kringloopwinkel van De Brug is dat er ruimte is om te werken aan de basisvaardigheden die je van een werknemer mag verwachten; Het nakomen van afspraken, het op tijd op werk verschijnen, opdrachten goed uitvoeren etc. Voor deelnemers die dit tijdens hun vrijwilligerswerk leren, vergroot het de kans tot behoud van een betaalde baan.

Deelnemers waarbij terugval in het gebruik van alcohol of drugs een belemmering vormt in hun dagelijks leven, zijn beperkt in staat om afspraken na te komen met betrekking tot hun betaalde baan of vrijwilligerswerk. Bij één deelnemer is veelvuldig contact geweest met de werkgever om adviserend te ondersteunen hoe om te gaan met een gebruikend personeelslid. Net als binnen een gezinssituatie is ook hierin belangrijk dat de leiding qua aanpak op één lijn zit, wil dit een positief effect op de deelnemer hebben.

2.9 Overige activiteiten

Instapwoning

Gelet op de hoge werkdruk binnen het Project Reïntegratie besloot het bestuur van Kocon in 2019 dat de doelgroep voor de Instapwoning beperkt werd tot volwassen ex-gedetineerde mannen uit Katwijk. Aanvankelijk namen de aanvragen voor de Instapwoning niet af, maar wel het aantal intakeprocedures.

In totaal zijn er bij de casemanager 12 aanvragen ingediend voor een verblijf in de Instapwoning. Hiervan zijn zes aanvragen niet ingebracht in het Nazorgteam omdat niet aan de gestelde voorwaarden werd voldaan zoals inwoner van Katwijk, clean zijn, zelfstandig kunnen wonen. Vijf aanvragen zijn ingebracht bij het Nazorgteam en na bespreking afgewezen en één aanvrager is toegelaten tot de Instapwoning.

Urine Controles

Vanuit het Project Reïntegratie is het mogelijk om bij De Brug een urinecontrole (uc) uit te voeren bij de deelnemers. Voor bewoners van een Koconwoning is dit een verplicht onderdeel gedurende het traject. In 2019 hebben 10 deelnemers één of meerdere uc's ondergaan.

Studenten en ervaringsdeskundige

Stichting Kocon vindt het een maatschappelijke verantwoordelijkheid dat studenten de gelegenheid krijgen kennis te maken met de praktijk. In 2019 voerde de casemanager met een student Maatschappelijk Werk en Criminologie gesprekken voor een schoolopdracht en gesprekken met 2 stagiaires van de Brug.

Met een deelnemer die de opleiding tot Ervaringsdeskundige volgt, voerde de casemanager gesprekken ter voorbereiding op de werkvloer. Een vraagstuk als "Hoe ga je om met jouw cliënten, als zij vroeger ook jouw gebruikersvrienden waren?" kwam aan bod.

Met 1 deelnemer is de casemanager meegegaan naar een training die de deelnemer gaf over de gebruikerswereld op de werkvloer.

Reünie en evaluatie met oud-deelnemers

In 2019 is er in combinatie met een strandwandeling een reünie georganiseerd voor ex-deelnemers en actuele deelnemers samen. De strandwandeling en de eerdere evaluatiebijeenkomst in 2018⁷ beviel zo goed dat deze activiteiten ook in 2020 plaats gaan vinden. Vooral de evaluatiebijeenkomst leverde veel waardevolle informatie op over het verloop nadat deelname was afgesloten en de aanpak van het project.

Kaartenproject

In 2019 ontvingen 11 (ex)gedetineerden maandelijks een kaart vanuit het project. Dit ervaren ze als positief. Het bemoedigt ze om vol te houden en geeft het gevoel dat ze niet vergeten zijn.

⁷ Tijdens deze evaluatiebijeenkomst kwamen verschillende onderwerpen aan de orde i.h.k.v. de 8 leefgebieden, de tevredenheid van de deelnemers en tips voor verbeteringen.

Het maandelijks versturen van kaarten naar gedetineerden en deelnemers in een verslavingskliniek is weliswaar een succes, maar liet ook zien hoe lastig het is om gedetineerden in beeld te houden. Oorzaak hiervan is dat overplaatsingen naar een andere Penitentiaire Inrichting of een vroegtijdige in vrijheidstelling met veel vertraging gemeld wordt. Ook de gemeente Katwijk krijgt de wijzigingen pas veel later door, soms maanden later. Gedetineerden zelf weten overigens ook niet wanneer ze overgeplaatst worden of vroegtijdig vrij komen. Justitie werkt, o.a. in het kader van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), aan een nieuwe registratie- en meldingssysteem en de verwachting is dat daarmee in 2020 de mutatiemeldingen vanuit de PI'en sneller verloopt⁸.

8 Zie ook het Jaarverslag 2019 – Nazorg ex-gedetineerden Katwijk op de website www.kocon.nl

Hoofdstuk 3 Financiën 2019

Subsidieverantwoording Project Reïntegratie Katwijk

	Rekening 2019	Begroting 2019
	€-----	€-----
Subsidie gemeente Leiden- Doeluitkering 2019	76.874,00	76.874,00
Subsidie gemeente Katwijk (vanuit begroting 2019)	5.350,00	5.350,00
Totaal	82.224,00	82.224,00
Uitgaven		
Arbeidskosten		
Casemanagement en ondersteuning	78.148,41	69.231,84
Administratieve ondersteuning	3.797,44	3.356,16
Deskundigheidsbevordering	350,00	200,00
Reiskosten casemanager (ad 0,35 p.km)	526,72	350,00
Subtotaal	82.822,57	73.138,00
Organisatiekosten		
Deskundigheidsbevordering en vakliteratuur	4.577,86	1.450,00
Print- en kopieerkosten (o.a. folder)	26,62	25,00
Zaalhuur, consumpties bijeenkomsten vrijwilligers	792,40	300,00
Porti en enveloppen	-	25,00
Subtotaal	5.396,33	1.800,00
Vrijwilligers- en deelnemerskosten		
Dagbesteding (deelname sport en creatieve activiteiten)	2.499,43	800,00
Bijdrage dagbesteding/ werkervaring Kringloopproject	-	250,00
Vrijwilligers onkostenvergoeding	1.862,72	1.846,00
Urinecontrole + alcoholtesten	2.783,78	1.400,00
Kilometervergoeding en reiskosten vrijwilligers (gevangenisbezoek ed.)	48,32	40,00
Bloemetje en cadeaubon vrijwilligers (bij ziekte, afscheid en kerst)	220,00	150,00
Vergoeding voor deelnemers (eten, kleding, strippenkaarten)	589,71	700,00
Etentje vrijwilligers	462,35	500,00
Subtotaal	8.466,31	5.686,00
Kosten Koconwoningen		
Bijdrage startkosten t.b.v. inrichten Koconwoningen	1.750,00	1.540,00
Bijdrage Woonzicht tbv inschrijving deelnemers ad € 10,00	-	60,00
Subtotaal	1.750,00	1.600,00
(-Meer) minder uitgegeven als begroot	-16.211,21	-
Totaal	82.224,00	82.224,00

3.1 Toelichting Rekening 2019 Project Reïntegratie

De financiering van het Project Reïntegratie vindt plaats met subsidies van centrumgemeente Leiden en de gemeente Katwijk. Het aangevraagde subsidiebedrag ad € 76.874,00 werd door gemeente Leiden gehonoreerd. De gemeente Katwijk verleende op basis van het jaarlijkse Activiteitenplan van Platform Kocon: € 5.350,00.

In 2019 is gezocht naar oplossingen om de werkdruk te verlagen en de kwaliteit van de werkzaamheden te waarborgen. In goed overleg is vervolgens besloten dat Stichting Kocon eenmalig het bedrag van € 16.211,21 voor haar rekening nam.

Arbeidskosten

Om de groei van deelnemers aan te kunnen, de werkdruk van de casemanager te verlagen en de kwaliteit van de ondersteuning te waarborgen is de personele inzet voor een deel van 2019 uitgebreid met extra uren.

Urinecontrole en alcoholtesten.

Ondanks het gewijzigde strengere beleid voor het toepassen van urinecontroles en alcoholtesten zijn de kosten hiervan hoger uitgevallen dan begroot; controles zijn prijzig maar ook noodzakelijk.

Deskundigheidsbevordering mentoren

Gelet op de zwaarte van de deelnemersgroep diende de casemanager het verzoek in bij het bestuur van Stichting Kocon om voor de mentoren een extra training uit te voeren in 2019. Dit verzoek is gehonoreerd.

Hoofdstuk 4 Knelpunten en aanbevelingen

4.1 Aanpak knelpunten en aanbevelingen uit 2018

De in 2018 genoemde knelpunten en aanbevelingen zijn in 2019 aangepakt. Hieronder volgt een beschrijving van de uitvoering hiervan en de stand van zaken in 2019.

4.1.1 Groei en de noodzaak tot uitbreiding personele inzet

In 2018 was de groei van het aantal deelnemers in 2018⁹ dermate groot was dat de beschikbare uren voor personele inzet niet meer toereikend was. Dit leidde tot de conclusie dat extra uren nodig waren voor de ondersteuning, het intensiveren van de contacten en samenwerking met organisaties en het uitbreiden van sportieve activiteiten.

Uitvoering en aanpak in 2019

Omdat de subsidieaanvraag voor 2019 al was ingediend is gezocht naar een andere oplossing. Het bestuur van Stichting Kocon heeft in 2019 besloten eenmalig een bedrag toe te kennen voor extra uren om de werkdruk te verlagen en de kwaliteit te waarborgen zodat dit niet ten koste ging van de hulp aan deelnemers.

4.1.2 Begeleiding deelnemers op het gebied van financiën

In 2018 brachten de deelnemers in dat zij het een gemis vonden dat het onderwerp financiën niet bij alle deelnemers als standaard aandachtspunt gold om grip te houden op de in- en uitgaven.

Uitvoering en aanpak in 2019

In 2019 is het onderwerp ‘financiën’ als standaardonderwerp ingevoerd in de begeleiding van de mentor of een woonbegeleider. Als hulpmiddel ontvangen de deelnemers hiervoor een ordner met tabbladen. Zie verder onder 2.6.2.

4.1.3 Kaartenactie

Om ook gedetineerden te bereiken die hulp en/of bezoek van buitenaf weigeren is in 2018, n.a.v. een proef, gestart met het toezenden van een kaart als poging om deze deelnemers alsnog te bereiken en uit te nodigen tot contact.

Uitvoering en aanpak in 2019

Vanaf januari 2019 is er vanuit het project elke maand naar alle gedetineerden een kaart gestuurd. Dit is uitgebreid met het versturen van kaarten naar deelnemers die in klinieken verblijven. De kaarten worden erg gewaardeerd door de ontvangers en met één gedetineerde leverde dit weer contact op en een plan voor terugkeer naar Katwijk. In 2020 wordt deze activiteit vervolgd.

4.1.4 Samenwerking met verslavingsklinieken

De samenwerking met verslavingsklinieken kan verbeterd worden. Dit bevordert de kans op doorverwijzing van deelnemers voor een opname en behandeling en vice versa; de instroom van deelnemers ná de behandeling. Het gaat bijvoorbeeld om de Emiliehoeve en de Hoop.

⁹ Het aantal deelnemers in 2018 was 47, in 2017 en 2016 waren dit respectievelijk 34 en 33 deelnemers.

Uitvoering en aanpak in 2019

In 2019 is actief contact gezocht met klinieken waar deelnemers in opname waren, zij het tijdens hun ISD-traject, zij het doorverwezen vanuit een ambulante hulpverleningstraject. De praktijk liet zien dat de meerwaarde van samenwerking erkend werd.

Voor deelnemers met een opname in de Hoop is de samenwerking verder geïntensiveerd; de deelnemers blijven in beeld en maken na het verblijf in de Hoop naast de reguliere zorg ook aanvullend gebruik van het Project Reïntegratie.

4.1.5 Samenvoegen Project Reïntegratie en Project Nazorg ex-gedetineerden

De nauwe verbinding tussen het Project Reïntegratie en het Project Nazorg ex-gedetineerden is van onschatbare waarde en de combinatie van beide projecten is een belangrijke succesfactor. Tijdens gesprekken met de verantwoordelijke wethouders van de gemeente Katwijk is het belang van beide projecten onderstreept. In het kader van de voorgenomen decentralisatie is ingebracht om de twee projecten Nazorg en Reïntegratie samen te voegen voor wat betreft de financiering.

Uitvoering en aanpak in 2019

In 2019 vond een nadere uitwerking plaats van de werkzaamheden en taken vanuit het Project Reïntegratie en Project Nazorg ex-gedetineerden, met daaraan gekoppeld de bijbehorende verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen. In 2020 krijgt dit een vervolg.

4.1.6 Werving en ondersteuning van mentoren

Blijf aandacht geven aan de werving en ondersteuning van mentoren voor het project. Actualiseer het inwerken van de mentoren en blijf investeren in de toerusting van de mentoren.

Uitvoering en aanpak in 2019

In 2019 is het team van mentoren met één nieuwe mentor versterkt. De werving van mentoren blijft een aandachtspunt. Tot nu toe geeft de mond op mondreclame het beste bereik.

Voortdurend is aandacht besteed aan de noodzakelijke toerusting van de vrijwilligers, onder meer door het bieden van deskundigheidsbevordering/ trainingen en de uitwisselingsbijeenkomsten.

Nieuwe mentoren ontvangen het boek 'Motiverende gespreksvoering', nemen deel aan trainingen en bijeenkomsten van de mentoren en krijgen individuele begeleiding van de casemanager.

4.1.7 Uitwisseling en samenwerking Brijder en de Binnenvest

Realiseer dat uitwisseling tot stand komt in 2019 met de teams van Brijder Verslavingszorg en de Binnenvest. Blijf daarnaast investeren in het informeren en onderhouden van contacten met andere medewerkers uit het werkveld

Uitvoering en aanpak in 2019

In 2019 woonde de casemanager een teamvergadering van Brijder bij voor uitwisseling en de mogelijkheden voor verdergaande samenwerking. Dit resulteerde in nadere contacten en aanmelding van een deelnemer voor het project.

Ook met de Binnenvest is de uitwisseling en samenwerking geïntensiveerd. In 2019 is de casemanager onder andere op werkbezoek geweest bij het Papegaaibolwerk van de Binnenvest.

4.1.8 Fondsenwerving sportieve activiteiten

Onderzoek of er buiten de subsidie van de gemeenten Leiden en Katwijk andere financieringsbronnen kunnen worden ingezet om zo de mogelijkheden voor de deelnemers te vergroten voor meer gezamenlijke (sport) activiteiten.

Uitvoering en aanpak 2019

In 2019 is gezocht naar financieringsbronnen ter ondersteuning van de gezamenlijke sportactiviteiten. Bij twee fondsen is een aanvraag ingediend en gehonoreerd. Beide fondsen hebben voor 2020 een financiële toezegging gedaan, respectievelijk €2400,- vanuit Fonds 1818 en €2485,- vanuit Fonds RDO. Het project is de fondsen zeer dankbaar hiervoor.

4.2 Aanbevelingen voor 2020

De Stichting Kocon is tevreden over het verloop van het project in 2019. Het is voor Katwijk van groot belang om het project te continueren en hier met betrokken samenwerkingspartners de schouders onder te zetten. De aanbevelingen voor 2020 zijn:

4.2.1 Mogelijkheden bereik en samenwerking

Onderzoek het bereik en de (verdere) samenwerkingsmogelijkheden met onder meer het Team Katwijk van de politie, Bureau Halt, het Welzijnswartier en de Wijkteams van de gemeente Katwijk.

4.2.2 Stimuleer de inzet van deelnemers als ervaringsdeskundige

De vraag naar ervaringsdeskundigen neemt toe¹⁰, maar het aanbod is beperkt. Stimuleer en ondersteun geschikte deelnemers van het project in de afrondende fase van hun traject om als ervaringsdeskundige aan de slag te gaan.

4.2.3 Nieuwsbrief

Geef met een nieuwsbrief meer bekendheid aan het Project Reïntegratie en breng in beeld wat het project doet.

4.2.4 Zelfredzaamheid-matrix

Onderzoek of de ZelfredzaamheidMatrix (ZRM) van de GGD Amsterdam een instrument is dat voor het Project Reïntegratie bruikbaar is, wat de kosten hiervan zijn (trainingen, software ed.) en wat de voor- en nadelen zijn.

¹⁰ Vanuit het Platform Kocon werken de GGD Hollands Midden en Stichting de Brug werken samen in de uitvoering van preventielessen in scholen in de gemeente Katwijk. Tijdens deze lessen wordt gebruik gemaakt van een ervaringsdeskundige. De inzet van ervaringsdeskundigen vervult een persoonlijk en maatschappelijk belang.

Bijlagen

Bijlage 1 Doel, doelgroep en organisatie Project Reïntegratie

Het Project Reïntegratie Katwijk startte in juni 2002 als proef van 2 jaar met financiering vanuit de Doeluitkering Ambulante Verslavingszorg van centrumgemeente Leiden. Daarna kreeg het project vanwege het positieve verloop een structureel karakter.

Het project levert een aanpak op maat; per deelnemer wordt met behulp van het 8-fasenmodel bekeken en afgesproken welke aanpak nodig is. De begeleiding ligt in handen van het casemanagement en de mentoren (vrijwilligers).

1.1 Doel

De deelnemers in staat stellen zelfstandig invulling te geven aan hun leven zonder riskant genotmiddelengebruik of criminele activiteiten door een bijdrage te leveren aan de gezondheidsbevordering, voorkomen van terugval in verslaving en/ of criminaliteit en maatschappelijk herstel.

1.2 Doelgroep

Het Project Reïntegratie biedt begeleiding aan mensen uit de gemeente Katwijk¹¹. Er geldt geen leeftijdsgrens. Het gaat hierbij om:

- Katwijkers die terugkeren naar Katwijk na afronding van de behandeling in een verslavingskliniek/ behandelsetting of na vrijlating uit de gevangenis, waaronder de groep veelplegers¹².
- Jongeren die voor het eerst in aanraking zijn gekomen met politie en/of alcohol en/of drugs.

1.3 Criteria

Criteria om als deelnemer toegelaten te worden zijn:

- Clean zijn
- Afkomstig uit de gemeente Katwijk
- Bereid zijn om mee te werken aan een daginvulling en/of werk
- Akkoord gaan met urinecontroles/blaastesten
- Geen ongewenst en onacceptabel gedrag zoals agressie, geweld en seksuele intimidatie.

1.4 Samenwerkingspartners

Binnen het project werken medewerkers van onder andere de volgende instellingen samen:

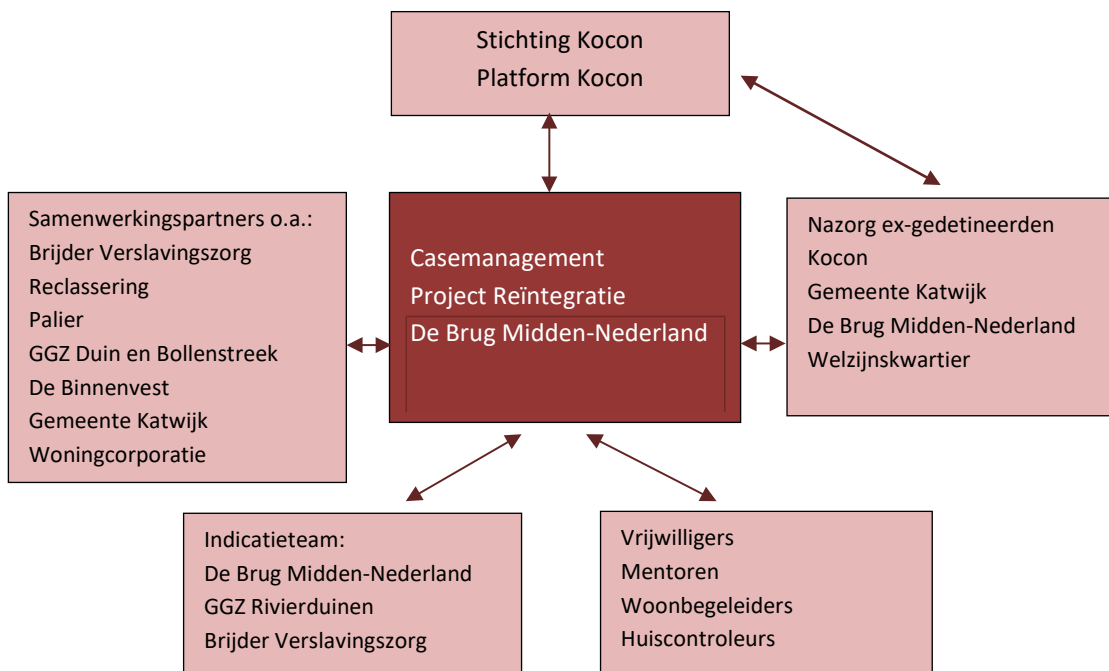
- De Brug
- Gemeente Katwijk
- GGZ Rivierduinen
- GGZ Reclassering Palier, Parnassia Bavo Groep
- Brijder Verslavingszorg, Parnassia Bavo Groep
- Politie Nederland – Eenheid Den Haag
- Woningcorporatie Dunavie

11 Het werkgebied van Kocon is de gemeente Katwijk met 65.203 inwoners op 1 januari 2019. Katwijk bestaat uit een samenvoeging van de voormalige gemeenten Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg.

12 Zogeheten veelplegers plegen veelvuldig (lichte) strafbare feiten. Zij vormen de harde kern, 'de draaideurcriminelen', van politie, justitie en zorginstellingen. Er is vaak sprake van verslavings- en psychiatrische problematiek.

1.5 Organisatieschema

Het Project Reïntegratie is opgezet als lokaal samenwerkingsverband vanuit het Platform Kocon¹³. Binnen het Project Reïntegratie zijn de betrokken partijen bereid tot samenwerking, afstemming en het realiseren van de gestelde doelen. De aansturing en uitvoering van het project is door Stichting Kocon¹⁴ ondergebracht en gedelegeerd naar De Brug.

Stichting Kocon

Voorwaardenscheppend niveau en eindverantwoordelijk

Het bestuur van Stichting Kocon zorgt voor de aanvraag van de subsidiegelden bij de gemeente Katwijk en centrumgemeente Leiden. De stichting informeert en rapporteert de gemeenten en is eindverantwoordelijk voor de werkwijze, de voortgang en de samenwerking tussen de betrokken partners in het project. In de praktijk is deze taak gedelegeerd naar de voorzitter en de secretaris van het Platform Kocon en het casemanagement van Project Reïntegratie.

Zaken die gevolgen (kunnen) hebben voor de werkwijze en/of de financiën worden voor besluitvorming ingebracht bij het bestuur van Stichting Kocon.

De Brug - Casemanagement

Uitvoerend niveau met gedelegeerde verantwoordelijkheden op cliëntniveau

Het casemanagement wordt uitgevoerd door een casemanager en twee medewerkers Reïntegratie.

¹³ Het Platform Kocon is een samenwerkingsverband van lokale en regionale organisaties in de gemeente Katwijk op het gebied van verslavingspreventie en handhaving, verslavingszorg en maatschappelijk herstel.

¹⁴ Stichting Kocon is verantwoordelijk voor het financiële beheer van de subsidies voor de activiteiten van het Platform Kocon. De stichting heeft geen 'eigen' personeel in dienst. Voor het uitvoeren van activiteiten en projecten wordt een beroep gedaan op de samenwerkingspartners.

Een medewerker voor het onderdeel sport en een medewerker die naast haar takenpakket ook de casemanager bij afwezigheid waarneemt. De functionarissen begeleiden de deelnemers en mentoren en zorgen voor de afstemming tussen de samenwerkende partners die nodig is voor het begeleidingsplan. Het casemanagement draagt zorg voor het aanleveren van gegevens voor de inhoudelijke en financiële verantwoording. De casemanagers treden ook op als contactpersonen voor organisaties en bedrijven die meewerken aan het Project Reïntegratie.

Indicatieteam

Adviserend en besluitvormend op cliëtniveau

Het Indicatieteam bestaat uit een medewerker van de GGZ, Brijder en De Brug. Het Indicatieteam neemt gezamenlijk de beslissingen over het al dan niet gebruik kunnen maken van een Koconwoning. Het team bespreekt eens in de zes weken de individuele deelnemers met een Koconwoning. Daarnaast vindt praktische afstemming plaats.

Mentoren

Ondersteunend en adviserend op cliënt niveau

De mentoren zijn vrijwilligers die in een één-op-één relatie de deelnemer ondersteunen op 8 leefgebieden. Zij vangen de deelnemer op, bieden een luisterend oor en staan naast de deelnemers. De mentoren spelen een belangrijke stimulerende en motiverende rol tijdens het re-integratieproces.

De mentoren volgen trainingen en maken gebruik van het 'Handboek Mentoren'. Daarnaast bieden de bijeenkomsten met de mentoren en de casemanager ondersteuning bij de uitvoering. De gesprekken met de deelnemers vinden plaats in de kantoorruimte van De Brug of als de deelnemers eigen huisvesting of een Koconwoning hebben, bij de deelnemer thuis.

De mentoren kiezen in samenspraak met de deelnemers ook voor andere plekken, bijvoorbeeld op het terras van een strandpaviljoen of al wandelend in de natuur. Ter bescherming van de mentoren en om te voorkomen dat deelnemers een te groot beroep doen op het (persoonlijk) vertrouwen van de mentor geldt de afspraak dat de mentor alle relevante informatie moet doorgeven aan het casemanagement. Deze afspraak is van meet af aan bekend bij zowel de mentor als de deelnemer.

De mentoren hebben wekelijks contact met de deelnemers en koppelen binnen drie dagen (voor mentoren met een Kocon deelnemer is dat binnen een dag) hun bevindingen terug naar de casemanager met behulp van een gespreksverslag. De casemanager reageert op deze gespreksverslagen, geeft adviezen en coacht waar nodig.

Om tegemoet te komen aan de onkosten van de mentoren voor bijvoorbeeld het gebruik van consumpties tijdens de gesprekken met een deelnemer, de telefoonkosten en reiskosten ontvangen de mentoren maandelijks een onkostenvergoeding van 15 euro per maand per deelnemer. Onderscheid wordt gemaakt tussen reiskosten voor mentoren met een deelnemer en andere vrijwilligers, bv. een vrijwilliger die iemand ophaalt uit de gevangenis voor het regelen van voorbereidende werkzaamheden of anderzijds.

Huiscontroleurs

Controlerend op cliëntniveau

Huiscontroleurs zijn vrijwilligers van De Brug die op willekeurige momenten de deelnemers met een Koconwoning bezoeken. De huiscontroleur bezit geen huissleutel van de Koconwoning. Van de deelnemer wordt verwacht dat hij de controleur binnenlaat. De aan- en afwezigheid wordt door de huiscontroleur teruggekoppeld aan de casemanager. De controleur mag, eenmaal door de deelnemer toegelaten in huis, de kasten en vuilnisbakken controleren op (verdovende, verslavende) middelen.

Nazorg ex-gedetineerden Katwijk

De nazorg van ex-gedetineerden valt onder de verantwoordelijkheid van gemeenten en richt zich op de maatschappelijke re-integratie van ex-gedetineerden. Deze nazorg wordt in Katwijk¹⁵ uitgevoerd door twee trajectbegeleiders in nauwe samenwerking met de coördinatoren nazorg van de gemeente Katwijk en het Project Reïntegratie. Het gaat om het bieden van nazorg met aandacht voor vijf basisvoorzieningen: identiteitsbewijs, inkomen, huisvesting, zorg en schulden.

Via een digitaal meldingssysteem zorgen de casemanagers van de PI'en ervoor dat de gemeente op de hoogte is van de detentie. Vanuit Nazorg ex-gedetineerden worden de gevangenen uit Katwijk binnen 5 werkdagen in de gevangenis opgezocht om de situatie te inventariseren.

Wanneer zorg nodig is, gaat de casemanager van het Project Reïntegratie hiermee aan de slag. De casemanager neemt deel aan het Nazorgoverleg waarin uitwisseling en afstemming plaats vindt over de acties in het kader van de nazorg van ex-gedetineerden uit Katwijk.

Deelnemers

De deelnemers krijgen een aanpak op maat (zie bijlage 2). Om de organisatie en contacten voor de deelnemers overzichtelijk te houden is afgesproken dat de casemanager en de mentor de twee belangrijkste aanspreekpunten en begeleiders zijn voor de deelnemers binnen het project¹⁶.

Familie en relaties kunnen een erg belangrijke rol spelen om het contact met de (lokale) samenleving te herstellen. Daar waar mogelijk en gewenst worden zij betrokken in het traject van de deelnemer. Aan een deelnemer wordt gevraagd of hij/zij toestemming geeft om ouders, partner of familie te betrekken en/of (desgevraagd) te informeren.

Voor de deelnemers die gebruik willen maken van een Koconwoning is contact met derden, waaronder de familie, een belangrijk onderdeel. Niet iedere deelnemer vindt dit noodzakelijk, maar meestal volgt er wel een akkoord omdat familie als een van de weinige overgebleven steunpilaren kunnen/ willen fungeren.

15 Het bieden van lokale nazorg aan ex-gedetineerden startte in maart 2011 op initiatief van de Stichting Kocon als een tweejarige pilot, waarin de gemeente Katwijk en Kocon nauw samenwerken aan het maatschappelijk herstel van gedetineerden die na vrijlating terugkeren naar Katwijk. Vanwege het succesvolle verloop besloot de gemeente om deze activiteit m.i.v. 2013 een structureel karakter te geven. Het Project Reïntegratie vormt een belangrijk onderdeel van de aanpak.

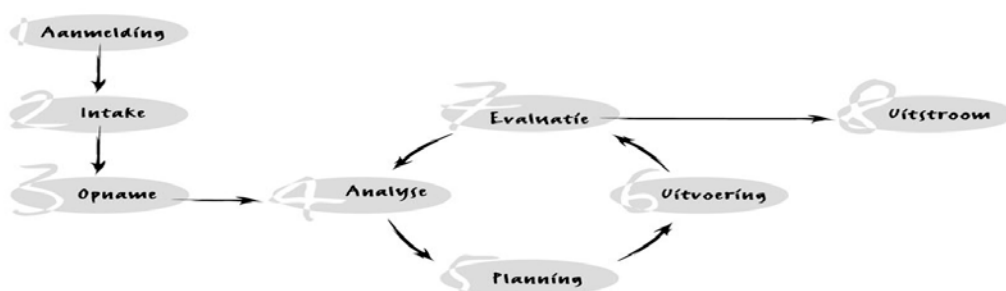
16 In het kader van de Wet Bescherming Persoonsgegevens en het bevorderen van een snel(ler) verloop van het hulpverleningstraject, ondertekent een deelnemer voor de start een aantal verklaringen waarmee hij/ zij toestemming geeft dat de casemanager namens de deelnemer relevante informatie opvraagt en/of uitwisselt bij zorg- en dienstverlenende instanties.

Bijlage 2 Werkwijze Project Reïntegratie

De werkwijze van het Project Reïntegratie is gebaseerd op het 8-fasenmodel voor de maatschappelijke opvang van Movisie¹⁷. Deze methode biedt de mogelijkheid om actief met de deelnemers samen te werken en het benadert de hulpverlening aan de deelnemers zo breed en volledig mogelijk. Het gaat om acht essentiële leefgebieden en sterke punten (competenties) en zwakke punten (problemen) in het functioneren. Kortom: maatwerk.

8-fasenmodel

Het 8-fasenmodel begint met de aanmelding en eindigt als de begeleiding en nazorg is afgerond.

De werkwijze vertaald naar het Project Reïntegratie is samengevat als volgt:

1. Aanmelding
2. Intakegesprek
3. Matchinggesprek met een mentor en opbouw van de hulpverlening
4. Inventarisatie en nadere analyse op acht leefgebieden
5. Opstellen en ondertekenen van het begeleidingsplan
6. Uitvoering van het begeleidingsplan
7. Evaluatie van de uitvoeringsfase
8. Voortzetting of afronding van de hulpverlening

Fase 1 Aanmelding

De aanmelding kan plaats vinden door een hulpverlener, de coördinator nazorg ex-gedetineerden van de gemeente Katwijk, een familielid of de potentiële deelnemer zelf. Tijdens de aanmelding gaat de casemanager na of aan de voorwaarden voor deelname wordt voldaan en een uitnodiging voor een intakegesprek zinvol is. Zo nodig worden de voorwaarden om alsnog in aanmerking te komen doorgenomen en vindt eventuele verwijzing naar hulp plaats.

Fase 2 Intake

Het intakegesprek vindt plaats bij De Brug of in de gevangenis. Tijdens dit intakegesprek geeft de potentiële deelnemer informatie. Het invullen van het aanmeldingsformulier gebeurt gezamenlijk en is gerelateerd aan de 8 leefgebieden. Soms is het voor het besluit nodig om aanvullende informatie en rapportages op te vragen zoals namen van reclasseringsmedewerkers,

¹⁷ MOVISIE is een onafhankelijke landelijke organisatie die werkt voor en met overheden, vrijwilligers- en professionele organisaties met als doel de participatie en zelfredzaamheid van burgers te bevorderen.

(hulpverlenende) instanties en gegevens van het Bureau Krediet Registratie (BKR). Hierna krijgt de deelnemer zo snel als mogelijk te horen of hij/zij wel of niet kan deelnemen. Bij voorkeur start de intake en begeleiding een half jaar voordat de deelnemer terugkeert naar de woonplaats. De casemanager onderhoudt dan de contacten met de gevangenis en/of behandelinstelling waar de deelnemer verblijft en vraagt o.a. naar uitslagen van de urinecontroles.

Fase 3 Matchinggesprek met een mentor en opbouw van de hulpverlening

In deze fase volgt het zogeheten matchinggesprek of kennismakingsgesprek met de casemanager, de deelnemer en de mentor. Bij een positief verloop, start de begeleiding door de mentor. Wanneer een deelnemer in aanmerking komt voor een Koconwoning dan wordt eerst het begeleidingsplan opgesteld en ondertekend voordat er een koppeling plaatsvindt met een mentor.

Fase 4 Inventarisatie en analyse 8 leefgebieden

In het 8-fasenmodel zijn acht leefgebieden te onderscheiden. De 8 leefgebieden komen in vrijwel elke fase terug. Ze staan steeds centraal in het begeleidingstraject en brengen structuur aan in de rapportage en de begeleiding. Kenmerkend van deze leefgebieden is dat ze voor iedereen gelden: ze zijn mensgericht en niet probleemgericht.

Huisvesting	Financiën	Dagbesteding
• Woonsituatie • Beleving huisvesting • Verwachtingen	• Soort en hoogte inkomen • Vaste lasten • Schulden: hoogte schulden en schuldeisers • Aflossingsregeling/ saneringsplan • Inkomensbeheer • Inzicht in financiën • Bestedingspatroon	• Vrijwilligerswerk • Betaald werk • Hobby's • Sport • Opleiding of cursus • Werkervaringsplek
Zingeving	8 leefgebieden	Praktisch functioneren
• Belangrijke waarden en normen • Persoonlijke drijfveren • Levensovertuiging • Geloofsovertuiging • Zingevende activiteiten • Rituelen		• Nederlandse taal (spreken en schrijven) • Huishoudelijke zorg • Computervaardigheden • Administratieve vaardigheden • Plannen en organiseren
Psychisch functioneren	Lichamelijk functioneren	Sociaal functioneren
• Zelfbeeld, zelfwaardering en zelfvertrouwen • Psychische klachten • Psychiatrische problemen • Psychiatrische diagnose • Verslaving • Mate van ziektebesef • Behandeling	• Gezondheid • Gezondheidsklachten • (Chronische) ziekte • Handicap • Medische behandeling • Hygiëne en zelfzorg • Beleving eigen gezondheid • Voeding • Dag-/nachtritme	• Contacten met familie, kennissen, hulpverleners, medecliënten • Opvoeding kinderen • Sociale vaardigheden • Houding en gedrag in de maatschappij • Intieme relaties • Conflicthantering

Fase 5 Opstellen en ondertekenen van het begeleidingsplan

De casemanager stelt in samenspraak met de deelnemer een individueel begeleidingsplan op. Het begeleidingsplan houdt zoveel als mogelijk rekening met de wensen en mogelijkheden van de deelnemer, met uitzondering van de 'harde' criteria die gelden voor deelname zoals clean zijn en de verklaring van de deelnemer dat hij of zij meewerkt aan (niet aangekondigde) urinecontroles en/of alcoholcontroles. Na overeenstemming over het begeleidingsplan ondertekenen de deelnemer en de casemanager het begeleidingsplan voor akkoord. Wanneer een deelnemer in aanmerking komt voor een Koconwoning wordt het begeleidingsplan opgesteld in overleg met het Indicatieteam. Het huurcontract met aanhangsel voor de Koconwoning maakt een apart onderdeel uit van het begeleidingsplan met een afzonderlijk beschreven traject en afspraken, zoals de gesprekken met een vertegenwoordiger van de woningcorporatie.

Fase 6 Uitvoering van het begeleidingsplan

De casemanager, de mentor en de deelnemer zorgen samen voor de uitvoering van het begeleidingsplan. Hierbij wordt nauw samengewerkt met verschillende (zorg)instellingen en in het geval van een Koconwoning met Woningcorporatie Dunavie. Onderdeel van het begeleidingsplan kan ook zijn hulpverleningsgesprekken bij één van de samenwerkingspartners, zoals Brijder Verslavingszorg, De Brug, De Waag, Reclassering, Palier en GGZ Rivierduinen.

Voor de deelnemers van het Project Reïntegratie is het vinden van betaalde arbeid moeilijk, omdat zij een grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt. De (langdurige) opname in een kliniek, gezondheidsredenen als gevolg van verslavingsproblematiek en/of het detentieverleden vormen belemmeringen die niet simpel te overbruggen zijn. Om het re-integratieproces te bevorderen wordt hierbij ook gezocht naar vrijwilligerswerk en/ of (onbetaalde) werkervaringsplaatsen.

Fase 7 Evaluatie van de uitvoeringsfase

Voor elke deelnemer zijn concrete doelen en acties opgesteld, die regelmatig en op afgesproken momenten geëvalueerd worden met de deelnemer en de mentor. De leiding van deze (tussentijdse) evaluatiegesprekken over het verloop en het behalen van de doelen zoals geformuleerd in het begeleidingsplan, ligt in handen van de casemanager. Zo nodig wordt het begeleidingsplan bijgesteld. Waar mogelijk wordt met behulp van een exitgesprek de reden van uitstroom geregistreerd.

Fase 8 Voortzetting of afronding van de hulpverlening

Tijdens de evaluatiegesprekken volgen afspraken voor het vervolg en/of de mogelijke afronding. Het gaat om langdurige trajecten variërend van 1 tot maximaal 2 jaar. In uitzonderlijke situaties bestaat de mogelijkheid tot verlenging voor bepaalde tijd. Bij terugval in het gebruik van alcohol en/ of drugs of het niet nakomen van afspraken kan deelname direct stopgezet worden. Bij een voortijdige beëindiging wordt altijd aangeboden om te bemiddelen naar andere hulpverlening. Opnieuw aanmelden voor deelname, bijvoorbeeld na behandeling in een verslavingskliniek, blijft altijd mogelijk. Bij nieuwe aanmelding wordt dan opnieuw gekeken naar de persoonlijke situatie en vindt toetsing aan de criteria van het project plaats. Er is sprake van een succesvolle afronding als de deelnemer de gestelde doelen heeft behaald en (weer) in staat is zelfstandig invulling te geven aan zijn of haar leven zonder riskant genotmiddelengebruik of criminele activiteiten.

Bijlage 3 Toelichting woonvoorzieningen

Koconwoning

In 2005 kwamen de Katwijkse woningcorporaties en de gemeente Katwijk overeen om jaarlijks een aantal huurwoningen beschikbaar te stellen voor de huisvesting van ex-gedetineerden en ex-verslaafden; de zogeheten ‘Koconwoningen’. De woningen worden niet vooraf vrijgehouden of aangewezen, maar liggen verspreid in de gemeente Katwijk.

Contigentwoningen Holland Rijnland

Sinds 2010 wordt jaarlijks voor de regio Holland Rijnland een aantal woningen voor bijzondere doelgroepen vastgesteld onder de noemer ‘contigentwoningen’. Ook de Koconwoningen voor het Project Reïntegratie vallen sinds 2010 onder deze regeling. De toekenning vindt plaats door de Vereniging Woningbouwcorporaties Holland Rijnland (VWHR) in het kader van de regeling ‘Huisvesting Bijzondere Doelgroepen Holland Rijnland’.

Regeling Huisvesting Bijzondere Doelgroepen Holland Rijnland

De meeste deelnemers zijn bij aanmelding voor het project niet ingeschreven bij Woningnet¹⁸ waardoor de kans op een huurwoning in de reguliere huursector vrijwel onmogelijk is. Het huren in de particuliere of vrije sector is veelal geen optie door de hoge huurprijzen en het gegeven dat de meeste deelnemers een laag inkomen uit arbeid of een bijstandsuitkering hebben in combinatie met schulden.

Via de regeling ‘Huisvesting Bijzondere Doelgroepen Holland Rijnland’ is het mogelijk om onder voorwaarden in aanmerking te komen voor een huurwoning. Vanuit deelname aan het Project Reïntegratie, kunnen deelnemers onder strikte voorwaarden, een beroep doen op deze regeling en een huurwoning, een zogeheten Koconwoning, ‘krijgen’. Op die manier is er sprake van voorrang op de bestaande wachtlijst van huurwoningen. Voor de deelnemers is deze regeling dan ook een uitkomst om aan hun oude leefsituatie een einde te maken.

Bij het aanmelden van deelnemers voor een woning voor de bijzondere doelgroepen dient de aanmelder te zijn ingeschreven bij www.woningnethollandrijnland.nl. Daarbij wordt een jaarlijks bedrag van 10 euro gevraagd. Wanneer de deelnemer financieel niet in staat is dit te betalen, neemt het Project Reïntegratie deze kosten op zich.

Wanneer een deelnemer al ingeschreven stond voor een huurwoning en alsnog wordt aangemerkt als persoon die voldoet aan de kenmerken van de bijzondere doelgroepen, dan komen de al opgespaarde woonpunten die zijn opgebouwd te vervallen. Ná een succesvol begeleidingstraject, veelal twee jaar, wordt de woonstatus van betrokkene bijgesteld in ‘starter’. Concreet houdt dit in dat een deelnemer met een Koconwoning na twee jaar of langer opnieuw de gelegenheid krijgt om woonpunten te ‘sparen’. Voor deelnemers die het begeleidingstraject niet succesvol afronden betekent dit, dat hij of zij zowel de huurwoning als de eerder opgespaarde woonpunten kwijt is. Dit kan een extra motivatie geven om het traject succesvol af te ronden. Aan de andere kant bestaat er een eventuele kans dat dit voor de deelnemer een aanleiding is om niet voor de

¹⁸ Inschrijven en het actuele aanbod van huurwoningen in de regio Holland Rijnland verloopt via de website: www.woningnethollandrijnland.nl

mogelijkheid van een Koconwoning te kiezen. In alle gevallen worden de voordelen en nadelen met de deelnemer besproken.

Gelet op de lange wachttijden voor een huurwoning in Katwijk, dienen de deelnemers zich ervan bewust te zijn dat het verkrijgen van 'voorrang' geen recht is waar zij aanspraak op kunnen doen, maar een kans om een nieuwe start te maken.

Voorwaarden Koconwoning

Ex-verslaafden en/ of ex-gedetineerden die een beroep doen op een Koconwoning moeten voldoen aan strikte voorwaarden en akkoord gaan met toezicht en woonbegeleiding voor minimaal twee jaar. Voor het Project Reïntegratie ligt de uitvoering hiervan bij de casemanager en de mentoren. Voorwaarden en afspraken zijn onder andere:

- een verbod op het gebruik van riskante genotmiddelen;
- meewerken aan (onaangekondigde) controle op gebruik van alcohol en drugs;
- alle (dagelijkse) activiteiten van de deelnemer moeten bekend zijn en blijven;
- geen omgang met mensen die gebruiken en/of crimineel actief zijn;
- geen overlast veroorzaken;
- op tijd de huur betalen en
- meewerken aan huisbezoeken en controle in de woning.

Bij het niet nakomen van de afspraken is huisuitzetting mogelijk.

De toewijzing van een Koconwoning is afhankelijk van de motivatie van een deelnemer en het perspectief op zelfstandig wonen en een crimineel- en verslavingsvrij leven. De deelnemer die gebruik maakt van een Koconwoning krijgt een volwaardige huurovereenkomst met een aanhangsel waarin afspraken staan waar de deelnemer zich aan moet houden. Na twee jaar kan dit huurcontract met aanhangsel omgezet worden in een 'volwaardig' huurcontract zonder aanhangsel. Dit betekent niet dat de begeleiding vanuit het Project dan ook wordt stopgezet. Afhankelijk van de verdere behoefte aan zorg en begeleiding van de deelnemer kan dit vervolgd worden met uiterlijk zes maanden.

Instapwoning en BZW-woning De Brug

Het Project Begeleid Zelfstandig Wonen van Stichting De Brug biedt sinds 2013 opvang in Katwijk voor mannen en vrouwen met een verslavingsachtergrond die een zelfstandig leven willen gaan leiden.

Naast het Woonhuis realiseerde De Brug sinds 2014 tijdelijke woonvoorzieningen in Katwijk. Een Instapwoning biedt een tijdelijke woonplek voor drie daklozen, met of zonder verslavingsachtergrond, in afwachting van een volgende woonplek. Het kan hierbij gaan om een eigen kamer/woonplek of een plek binnen een andere zorginstelling. Sinds 2018 beschikt de Brug over vijf doorstroomwoningen.

Instapwoning Nazorg ex-gedetineerden

De gemeente Katwijk is in juni 2014, in samenwerking met Stichting Kocon, gestart met de Instapwoning, een voorziening waarmee tijdelijk woonruimte beschikbaar is voor daklozen afkomstig uit de gemeente Katwijk. De Instapwoning heeft onder meer als doel het bevorderen van een gefaseerde aanpak van nazorg en re-integratie van ex-gedetineerden of ex-verslaafden.

Bijlage 4 Begrippenkader bij jaarverslag

Ambulante hulpverlening:

Ambulante hulpverlening is hulp die geboden wordt aan cliënten door wekelijkse gesprekken op locatie van de zorginstelling.

Behandelaar:

Een behandelaar is een medewerker in dienst van een instelling zoals Brijder, De Waag, Horeb, De Hoop of De Brug en verantwoordelijk voor de uitvoering van de behandeling. Het kan gaan om behandeling voor agressie, trauma of verslaving.

Begeleidingsplan:

Het begeleidingsplan is de leidraad voor de deelnemer, casemanager en mentor op basis van het 8-fasenmodel met daarin opgenomen de actiepunten per leefgebied.

Blaastest/ alcoholtest:

De blaastest is de elektronische test die uitgevoerd wordt door een medewerker van De Brug bij een deelnemer om het gebruik van alcohol te controleren.

Casemanager:

De casemanager regelt binnen het Project Reïntegratie alle activiteiten van het project.

Clean:

Clean is het volledig 'schoon zijn' van verslavende middelen zoals alcohol of drugs.

Deelnemer:

Een deelnemer is een ex-verslaafde, een ex-gedetineerde al dan niet met een verslavingsverleden of een jongere met beginnende verslavingsproblematiek of criminaliteit die deelneemt aan het Project Reïntegratie en uit Katwijk komt.

Detentie:

Detentie is het verplicht vastzitten (straf) binnen een gevangenis: een Penitentiaire Inrichting.

8-fasenmodel:

Het 8-fasenmodel is een methode die de individuele begeleiding aan cliënten in de maatschappelijke opvang ondersteunt. Het is een werkwijze om gestructureerd en in samenwerking met de cliënt te werken aan haalbare begeleidingsdoelen. Daarbij kan het gaan om het werken aan meer zelfredzaamheid van de cliënt, maar ook om het behouden van de hoogst haalbare vorm van wonen. De 8 fasen bestaan uit: aanmelding, intake, opname, analyse, planning, uitvoering, evaluatie en uitstroom.

Gedetineerde:

Een gedetineerde is een persoon die vanwege een strafbaar feit in detentie zit. Strafbare feiten zijn gedragingen en handelingen die bij wet verboden zijn.

Huiscontroleur:

De huiscontroleur is een vrijwilliger van Project Reïntegratie die erop toeziet dat de Koconwoning netjes blijft en controleert op het bezit van verslavende middelen.

Intake/ intakegesprek:

De intake is het gesprek tussen de casemanager en de potentiële deelnemer waarin informatie wordt verzameld van een deelnemer over bijvoorbeeld zijn/ haar gebruik van genotmiddelen, de leefomgeving en motivatie.

Koconwoning:

De Koconwoning is binnen het Project Reïntegratie het begrip dat gebruikt wordt voor een huurwoning die onder strikte voorwaarden en begeleiding beschikbaar gesteld kan worden voor deelnemers van het Project Reïntegratie.

Mentor:

Een mentor is een vrijwilliger die wekelijks of tweewekelijks een gesprek heeft met een deelnemer van het project en hierbij steun en een luisterend oor biedt.

Terugval:

Een terugval is het moment dat een persoon die clean was weer is gaan gebruiken of terugvalt in criminele activiteiten.

Urinecontrole (UC):

Een urinecontrole is een test op drugsgebruik bij een cliënt die uitgevoerd wordt door een medewerker van De Brug.

Verslaafde:

Een verslaafde is de persoon die genotmiddelen als drugs en alcohol misbruikt, hiervan afhankelijk is geworden en hulp nodig heeft om er vanaf te komen.

Vrijwilliger:

Een vrijwilliger is een persoon die onbetaald werk verricht voor het Project Reïntegratie van Platform Kocon.

Werkervaringsplaats:

Een Werkervaringsplaats is een onbetaalde werkplek binnen een instelling/bedrijf waarmee werkervaring opgedaan kan worden door deelnemers van het Project Reïntegratie om hiermee ervaring op te doen en daarmee de kans op regulier werk te vergroten.

Platform en Stichting Kocon

Het Platform Kocon is een samenwerkingsverband in de gemeente Katwijk van lokale en regionale organisaties die werken op het gebied van verslavingspreventie en handhaving, verslavingszorg en maatschappelijk herstel of hiermee raakvlakken hebben. Indien wenselijk initieert, ontwikkelt en implementeert het Platform zelf activiteiten.

De Platformleden komen maandelijks bij elkaar. Een Katwijkse huisarts, H.C. Moolenburgh, fungeert als onafhankelijk voorzitter van het Platform.

De samenwerkingspartners in Platform Kocon zijn:

- GGD- Hollands Midden
- Politie Nederland, Eenheid Den Haag
- De Brug Midden-Nederland
- Gemeente Katwijk
- Brijder
- Stichting Welzijnswartier
- GGZ Duin- en Bollenstreek
- Huisartsen Katwijk
- De Binnenvest

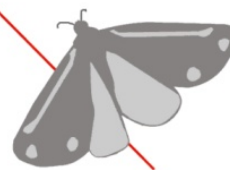
Op uitnodiging van het Platform nemen ook andere organisaties deel aan de Platformvergaderingen of maken deel uit van de verschillende project- en werkgroepen van het Platform.

De Stichting Kocon fungeert als rechtspersoon en beheert de financiën van het Platform.

Op de website www.kocon.nl zijn diverse documenten te vinden over de activiteiten, waaronder de:

- Activiteitenplannen
- Jaarverslagen Nazorg ex-gedetineerden Katwijk
- Jaarverslagen van het Project Reïntegratie.

Stichting Kocon

Tulpstraat 15A
2223 HN Katwijk

Contactpersoon Kocon:
MARIKE van VELS
E-mail: info@kocon.nl

Contactpersoon Project Reïntegratie:
De Brug Midden-Nederland
Natalie van Dijk
Telefoon: 071- 403 37 33
E-mail: natalie@debrughelpt.nl